

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
10. MAR.
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 10 (2694)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev

P. b. b.

Jubilejna Arihova peč

V nedeljo so se številni pohodniki že petnajstič zbrali na pohodu, posvečenem spominu na pomorjene partizane v bunkerju pod Arihovo pečjo. Več na 9. strani.

Praznovanje Dneva žena

Vedeli smo, da bo veliko žena prišlo na praznovanje Dneva žena, vendar s tako veliko množico prirediteljice skorajda niso računale: pa nič ne de – prinesle so še miz in stolov, se stisnile, da je postalo kar prevroče pri Juenni. Žene so javno in glasno povedale, da hočejo sodelovati pri oblikovanju družbe, saj so tudi one njen misleči in kreativni del. (Več na str. 5).

Zernatto: Ne bo virilnega mandata

Tudi deželni glavar Christof Zernatto je (sicer ne prvič) povedal, da v koroškem deželnem zboru ne bo virilnega mandata za slovensko narodno skupnost. Poudaril je, da med večinskimi strankami ni pričakovati soglasja. Njegova stranka pa tudi ni pripravljena odstopiti od tristranskarskega sporazuma. Bolj pozitivno gleda na ustanovitev etnične zbornice in se pri tem sklicuje na Pernthalerjev model.

Tudi s strani socialdemokratske stranke ni najti najmanjše pripravljenosti za uvedbo virilnega mandata, kot je povedal predsednik poslancev v deželnem zboru te stranke Gerhard Hausenblas. Delovna skupnost Narodnosti v SPÖ pa je tako stališče povedala že večkrat, med drugim tudi ob obisku v parlamentu na Dunaju. Na prihodnjih deželnih volitvah bo na listi socialdemokratov kandidirala tudi Slovenka Ana Blatnik iz Bilčovsa, to pa je izpolnjevanje integracijskega modela, za kakršno se zavzemajo slovenski socialisti.

Spremembe volilnega reda, za kar je potrebna tudi sprememba zvezne ustave, torej ne bo tako hitro.,

S.W.

Dvojezična šola na Brdu Protizakonito ravnanje!

Na dvojezični ljudski šoli na Brdu pri Šmohorju se je zgodilo: mesto ravnateljice so protizakonito dodelili učitelji, ki nima dvojezične kvalifikacije, čeprav so v vseh štirih razredih otroci prijavljeni k dvojezičnemu pouku! Kot smo izvedeli, nova ravnateljica poučuje tretji razred, vendar brez slovenščine!

Mesto ravnatelja bi po zakonu moralo biti razpisano dvojezično, to pa se kljub protestom ni zgodilo. Na tihem in skrivaj je bilo mesto podeljeno in učiteljica Johanna Popat-

nik je na šoli že proslavljala svoje imenovanje, čeprav inšpektor za dvojezično šolstvo Franc Wiegele doslej ni dobil v roke še nič uradnega.

Pred nekaj dnevi so imenovali štiri nove ravnatelje v okraju Beljak-dežela; medtem ko je tu potekalo vse po določilih in so ljudske šole v Vrbi, Lipi ob Vrbskem jezeru, Šentjakobu in Področici dobile dvojezične ravnatelje, pa v okraju Šmohor zakon enostavno ignorirajo. Odločitev ustavnega sodišča, da mora biti možnost dvojezičnega pouka

tudi v četrtem razredu, bo zagotovo prišla, zato je tako ravnanje ob nastavitvah zavestna diskriminacija slovenščine. O tem priča tudi dejstvo, da je bila njena nastavitvev tako hitro sklenjena. Na Koroškem deluje na primer 20 niže organiziranih dvojezičnih ljudskih šol, od katerih ima le 50% imenovane ravnateljice, deset šol pa že po več let vodijo provizorično imenovani učitelji!

Razpis za ravnateljsko mesto je bil že v marcu 1992 in je bil enojezičen. Čeprav je tudi v kraju samem več enojezičnih

učiteljev, se niso javili na razpis, saj so pravilno sklepali, da je šola dvojezična. Popatnikova prihaja z glavne šole in ne izpolnjuje nobenega od pogojev za nastavitvev na dvojezični šoli. (Gej resolucijo na str. 4)

Pa še nekaj: ljudje na Zilji vedo povedati, da ima gospa Popatnikova vplivne bratrance: župana mesta Šmohor, Maxa Rauscherja (deželna vlada) in Filipa Rauscherja pri krški škofiji. Škodilo ji to gotovo ni... Na vsak način pa tako imenovanje škodi otrokom.

S.W.

Preberite:

- str. 3:
Intervju s Petrom Glotzom
- str. 4:
Občni zbor društva Mladi rod
- str. 5:
Koroške žene praznovale svoj Dan žena
- str. 6:
Kako je z isto kulturo?
- str. 7:
Slovenci v Benečiji
- str. 9:
Pohod na Arihovo peč
- str. 11:
Jezikovni kotichek Janka Messnerja

Vencelj in Peterle na informativnem obisku pri koroških Slovencih

Svoj prvi uradni obisk na Koroškem je opravil te dni državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj. S predstavniki obeh osrednjih organizacij se je pogovarjal o aktualnih narodnopolitičnih vprašanjih; ta pogovor naj bi služil pripravi uradnega obiska slovenskega zunanjega ministra Peterleta pri svojem avstrijskem kolegu Mocku sredi meseca marca. Predsednik ZSO dr. Sturm je podčrtal vprašanje dvojezičnih otroških vrtcev, razširitve radijskih in televizijskih oddaj v slovenščini in sprejemanje televizijskega signala RTV Slovenije na Koroškem.

To so odprta vprašanja, ki pa so izrednega pomena, ker je slovenski jezik na Koroškem iz dneva v dan v slabši poziciji. Viden znak za to je npr., da

se dijaki slovenske gimnazije med seboj pogovarjajo večinoma v nemščini. ZSO pa vodi v nekaj drugih vprašanjih, ki izhajajo iz 7. člena državne pogodbe, postopke pri ustavnem sodišču in prepričani smo, da bo na ta način mogoče uveljaviti naše narodnostne pravice. Ko gre za pogajanja med Avstrijo in Slovenijo glede nasledstva bivše Jugoslavije kot sopodpisnice državne pogodbe, pa je dr. Sturm poudaril, da morebitna nova pogodba za manjšine nikakor ne sme biti slabša od stare. Podpredsednik NSKS mag. Pipp pa je govoril o javnopravnem zastopstvu koroških Slovencev. Tajnik SPZ dr. Malle je opozoril na potrebo po kulturnem sporazumu med Avstrijo in Slovenijo, predsednik KKZ dr. Zerzer pa je opozoril na gonjo FPÖ proti dvojezični trgovski aka-

demiji in šoli za gospodarske poklice v Šentpetru.

Dr. Vencelj se je zahvalil za informacije in dejal, da nemara imeti tesne stike s predstavniki koroških Slovencev, da bi lahko prispeval k sodelovanju med manjšino in matično.

Istega dne je bilo tudi srečanje slovenskih krščansko-demokratskih ministrov in predstavnikov ÖVP pod vodstvom predsednika Buska. Slovenski ministri Peterle, Bizjak, Umek in Osterc so imeli krajši razgovor s predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. Peterle je izjavil, da bi se mu zdelo demokratično zastopstvo koroških Slovencev primerno, vendar da se Slovenija v to vprašanje ne bo vmešavala, ker je manjšina subjekt.

Vabilo na koncert

„Od Pliberka do Traberka“

v soboto, 13. marca,
ob 19.30 v kulturnem
domu v
Šentprimozu

Sodelujejo:

Koroški oktet – Kulturno umetniško društvo Prežihov Voranc z Raven na Koroškem; moški pevski zbor DU Mežica „Mežiški knapi“, Moški pevski zbor „Trta“ iz Žitare vasi, Mešani pevski zbor SPD „Danica“

Prisrčno vabljeni!

Sestavljanje predloga za Bundeskanzleramt glede financiranja posameznih kulturnih, političnih, znanstvenih in drugih aktivnosti koroških Slovencev je bilo že vedno zelo občutljiva zadeva, saj je na razpolago veliko manj sredstev, kot bi jih prosilci potrebovali. Kot ocenjevalka teh prošelj a priori izhajam iz tega, da so prošnje pošteno kalkulirane in da se v njih zrcalijo potrebe društev in organizacij. Se-

dr. Helene Verdel

Manjšina, ki argumentira s kvantitetami, je zgubljena

veda večina v dopustni meri pretirava, vendar redki so tisti, katerih kalkulacija je bolj izraz bujne osebne fantazije kot pa realistične ocene lastnega dela. Naloga člana sosveta je torej, da skuša najti pot, kako ugoditi raznim prošnjam, ne da bi pri tem prekoračil proračun, ki je predviden, in da razvija kriterije za financiranje.

Ponavadi so predlog za financiranje sestavili obe osrednji organizaciji in zastopnik cerkve. Tokrat se ni bilo možno zediniti in tako sta šla na sejo, ki je bila 26. februarja, dva predloga. Osrednja spora je bila, da Narodni svet in Krščanska kulturna zveza trdita, da sta pri koroških Slovencih bolj akceptirana in da tudi več delata za narodov blagor. Kljub ostri diskusiji na seji sosveta pa teh svojih trditvev nista mogla dokazati. Seveda ima vsak človek pravico do svojega subjektivnega mnenja, toda nihče ne more brez dokazov zahtevati od drugih, da se temu priključijo. Samo ker gospodje Grilc, Apovnik in Vospernik trdijo, da sta organizaciji, ki jih zastopajo, večji, lepši in bolj marljivi, to objektivno še dolgo ni res. Napaka marsikaterega funkcionarja, in to ne samo slovenskega, je, da se preveč giblje v krogu svojih somišelnikov in tako zgublja realni pogled na svet in na vlogo, ki jo zavzema prek njega zastopana organizacija v njem. Na večkrat zastavljeno vprašanje o kriterijih za tako trditve so odgovorili s subjektivnimi vtisi in naštevanjem storitev za društva, ki jih tudi SPZ nudi svojim članom in celo nečlanom. Seveda KKZ podpira dejavnost društev, toda tudi uslužbenci SPZ ne sedijo križem rok v svojih pisarnah. Predsedniku Krščanske kulturne zveze, ki je predel delovanje KKZ razdelil med člane sosveta, pa bi rada ob tej priliki še zapisala v spominsko knjigo: taktično skrajno nespametno je, da na eni strani omenja v svojem poročilu premiere neodvisne gledališke skupine Ikarus in skuša s tem ustvarjati vtis, da je to zasluga njegove organizacije, na drugi strani pa isti skupini odreka pravico do podpore, češ da ni sloven-

sko.

Sploh je bila ena značilnih potez predloga NSKS, da so akceptirali interkulturalnost samo v krogu cerkvenih organizacij, vsem drugim, ki delujejo po tem principu, pa niso hoteli priznati subvencij. Kar je dovoljeno Tinjam (imeti v programu kar precej, celo večino nemških prireditvev, očitno ni dovoljeno na primer Kumstu v Žitari vasi, ki zelo marljivo in angažirano renovira tamkajšnji kulturni dom. Taka dvojna merila zagotovo niso poštena.

Poskus, si kot član sosveta in hkrati funkcionar ene od organizacij priboriti levji delež denarja izključno na podlagi tega, kar sam mislim, vidim in čutim, je problematičen iz več razlogov. Kar tako trditi, da imam vsega več, več članov, več prireditvev, več ljudi, je nesprijemljivo. To lahko diskusijski partner verjame ali pa tudi ne. Poleg tega je ujanje kvantitativnih meril na splošno kočljiva zadeva (če tega ne morem dokazati, pa povrh še smešna), za manjšino pa še bolj. Konsalik prav gotovo proda več knjig kot Handke, da o slovenskih avtorjih sploh ne govorim. Bomo zato začeli v Avstriji subvencionirati Konsalika? En sam nastop pop zvezde Madonne pritegne več poslušalcev in gledalcev, kot jih pride celo leto na vse slovenske prireditve. Manjšina pa, ki začne argumentirati s kvantitetami, je zgubljena. Po tej logiki nima pravice do obstoja.

Najvažnejši razlog, da je bolje opustiti diskusije, ki temeljijo zgolj na običajnih posameznikov, pa je, da se s tem sosvet enostavno diskvalificira. Naloga sosveta je svetovati, kar pomeni, da je naloga posameznika v sosvetu, da se osebno kvalificira in temeljito pripravi, ne pa, da tam na dolgo in široko razglablja o osebnih vtisih. Vsakega svetovalca na kateremkoli področju bi nagnali z mokrimi cunjami, če bi argumentiral izključno z osebnimi občutki namesto z dejstvi. Posel svetovalca je, da nekaj ve in zna, in ne, da se poslužuje logike „Zakaj bi se učil, če ignoranca pride sama od sebe.“

Vzhodna Bosna vse bolj srbska

Medtem ko so se v New Yorku brez posebnih uspehov razšli predstavniki sprtih strani v Bosni in Hercegovini, je v vzhodni Bosni padla še ena pomembna postojanka, ki je bila doslej v posesti Muslimanov, mesto Cerska. Po silovitnem navalu srbskih enot so ob koncu prejšnjega tedna prebivalci tega mesta začeli množično bežati proti Konjević polju, v koloni okrog 20.000 beguncev pa je bilo po nekaterih podatkih tudi okrog 1500 ranjencev. Po bosanskih virih so srbske enote streljale po koloni in mnogo beguncev tudi pobile.

V vzhodni Bosni so samo še tri t. im. muslimanske enklave: Srebrenica, Žepa in Goražde, vse tri pa so od silovitih srbskim pritiskom. Eksodus muslimanskega prebivalstva je v bistvu množično etnično čiščenje in zaokrožanje srbskega ozemlja. Visoki komisariat

OZN za begunce se s srbskim vodstvom v Bosni pogaja za dovoljenje evakuacije 60.000 muslimanskih prebivalcev iz Srebrenice, Srbi pa dovoljenje pogojujejo z umikom srbskega prebivalstva iz Tuzle, ki je v muslimanskih rokah. Mednarodne organizacije, vključno z Združenimi narodi, s tem pristajajo na sporni Vance-Owennov načrt o razdelitvi BiH na deset provinc, katero pa Muslimani odklanjajo prav zaradi etničnega čiščenja.

Ameriška akcija pošiljanja pomoči z letali je samo obliž za strahotno stisko muslimanskega prebivalstva in samo podaljšuje agonijo, ne rešuje pa ničesar. Vse bolj se kaže, da tudi nova Clintonova administracija nima jasnega programa za ustavitev morije in da pristaja na medsebojno razčiščenje, kar pa v bistvu pomeni genocid Muslimanov.

Kdo sploh „paše“ v današnji čas?

V oktobru preteklega leta so Haider in njegovi kolegi poslanci v državnem zboru kanclerju Vranitzkemu postavili parlamentarno vprašanje v petih točkah, ki so bile usmerjene proti postavljanju in ohranjanju partizanskih spomenikov in obeležij na Koroškem. V njih so izrazili tudi bojazen pred razširjanjem „komunističnih totalitarnih idej“ v Avstriji in kanclerja vprašali, če denar za pospeševanje manjšin v letu 1993 ne bo morda zlorabljen v te namene. Vranitzky se je v odgovoru kar dobro odrezal, za podporo Zvezi koroških partizanov pa je dejal, da je bila odobrena v omejenem obsegu na priporočilo narodnostnega sosveta za Slovence.

Očiten namen Haiderja in njegovih kolegov poslancev je bil črtanje še teh skromno odmerjenih sredstev za slovensko protifašistično organizacijo. Haiderjev zavrnjen poskus je predpretekli petek znova aktualiziral predsednik narodnostnega sosveta in NSKS dr. Matevž Grilc, ko je na seji na Dunaju predlog ZSO, po katerem naj bi Zveza koroških partizanov prejela 50.000 šil. podpore iz sredstev za narodno skup-

nost, zavrnil z utemeljitvijo, da ta organizacija „ne paše več v naš čas“.

Komentiranje Grilčeve zavrnitve gre lahko v dve smeri.

1. Grilc ni mislil tako, narobe se je izrazil ali pa je bil narobe razumljen.

2. Grilc za tem, kar je rekel, tudi stoji.

Če velja drugo, in bati se je, je stvar zelo resna in še bolj žalostna. V tem primeru se je

Grilc namreč zavestno in spontano postavil ob ramo Haiderja in njegovih kolegov in vseh tistih njegovih volilcev (na Koroškem), katerim je Zveza koroških partizanov že vsa povojna leta trn v peti. V slovenskih vrstah pa se je uvrstil med tiste, ki še vedno niso doumeli, kaj je partizanski boj pomenil za koroške Slovence. V bistvu pa je s svojo izjavo žalil ne samo koroške partizane, temveč tudi vse preganjance, taboriščnike in izseljence. In to pičlo leto po 50-letnici pregona koroških Slovencev, ob 60-letnici prihoda Hitlerja na oblast, ob 50-letnici obglavljenja selskih žrtev v Sivi hiši na Dunaju. Žalostno in sramotno!

Jože Rovšek

Na poti v Evropsko skupnost

Zvezni kancler Vranitzky je izjavil, da se zavzema za ljudsko glasovanje o vstopu Avstrije v Evropsko skupnost šele po volitvah v državni zbor. Direktor dunajske diplomatske akademije A. Missonig pa je poudaril, da je ob vraščanju Avstrije v ES pomembna samozaveza za ohranitev identitete naroda. Sicer se le šest odstotkov

Avstrijcev šteje za Nemce, „vendar ta samoumevnost, s katero povprečni državljani potrjuje svojo državo, ne sme zamegliti pogleda na možne nevarnosti v bodoče,“ pravi Missonig in navaja izjave nekaterih nemških politikov, ki gledajo na Avstrijo kot na kakšno zvezno deželo Nemčije, ki ima pač poseben status.

DS Narodne skupnosti v SPÖ

Podpredsednica Delovne skupnosti Narodnosti v SPÖ Ana Blatnik je poudarila pripravljenost za podpiranje narodnostnih skupnosti v Kanalski dolini. „V njihovih težnjah priznanje, za izboljšanje šolskega izobraževanja, pri topografskih napisih in oskrbi z mediji jih brez zadržka podpiramo,“ je rekla Blatnikova.

Blatnikova opozarja na dejstvo, da so na pristojnih mestih že večkrat vložili zahtevo za interkulturalni sosedski radio preko meja. „Tak novoustanovljen medij bi opravljal povezovalno funkcijo na interregionalnem področju in bi imel hkrati na skrbi manjšine, katere so doslej zanemarjali.“ Ob tem opozarja tudi na sklep Sveta za evropska in federalistična vprašanja v koroškem deželnem zboru, ki podpira nemško govorečo narodno skupnost v Kanalski dolini.

Koroška Kirchenzeitung

V osrednjem koroškem cerkvenem časopisu je prišlo do redakcijskih sprememb. Dosedanji glavni urednik Kirchenzeitung dr. Michael Maier je od 1. marca dalje sodelavec pri dnevniku „Die Presse“, dosedanji izdajatelj lista monsignor Horst-Michael Rauter pa se bo posvetil svoji nalogi kot stolniški župnik v Celovcu. Novi izdajatelj je Friedrich Lenkh, Andrea Bergmann pa nova glavna urednica.

Borovlje

Letošnji Jožefov trg bo v ponedeljek, 15.3. 1993 na glavnem trgu v Borovljah.

Javno mnenje

Po zadnji raziskavi javnega mnenja na Koroškem je sklepati, da ima deželni glavar Zernatto najboljše možnosti pri naslednjih volitvah, da bo ostal v svoji funkciji. To meni 47% volilcev, na drugem mestu pa je Ambrozy z 29%. Haiderju prisojajo možnosti 18% volilcev, da postane deželni glavar. Vendar je zanimivo, da se presoja o glavnih kandidatih ne ujema z ocenjevanjem strank; 46,5% ljudi meni, da je čas za SPÖ, 26,8 za FPÖ in 24,5 za ÖVP. Slabo pa kaže FPÖ, meni 53%.

FPÖ je na Koroškem po odvolitvi Haiderja ves čas glasno zahtevala deželne volitve, predstavljene na zgođen termin, vendar je 82% volilcev proti, medtem ko jih je le 12% za to.

65% anketirancev meni, da so interne zadeve v FPÖ tej zelo škodovale, posebno po odstopu Heide Schmidt in Kriemhild Trattning, posebno pa še po „ljudski zahtevi“, 27,2% volilcev pa je prepričanih, da to stranki ne bo škodovalo.

To raziskavo javnega mnenja je izvedla koroška revija „Kärntner Monat“ med slučajno izbranimi 250 ljudmi.

Man darf in der EG kein Volk herrschend machen

Die Region: Probehandeln für Europa

Mit Dr. Peter Glotz sprach dr. Marjan Sturm

Dr. Peter Glotz ist stellvertretender SPD Vorsitzender von Bayern, Abgeordneter zum deutschen Bundestag, und gilt als sozialdemokratischer Vordenker europäischen Formats.

Herr Dr. Glotz, Sie haben in Ihrem Vortrag betont, daß der Nationalstaat heute keine relevanten gesellschaftlichen Fragen lösen kann. Damit zusammenhängend haben sie daraus den Schluß gezogen, daß eine europäische Integration nicht in einer Erweiterung der EG, sondern in einer Vertiefung der EG liegen sollte. Wie soll Ihrer Meinung nach diese Vertiefung aussehen und welche Elemente soll sie beinhalten?

Da muß man unterscheiden zwischen dem was wünschenswert ist und dem was kommen wird. Wünschenswert wäre eine Vertiefung, die eine westeuropäische übernationale Staatsorganisation schafft, föderalistisch organisiert, die völlig handlungsfähig ist, die eine gemeinsame Außen-, Sicherheits-, Wirtschafts- und Finanzpolitik macht und dem Osten und dem Südosten wirklich helfen kann, weil sie auch stark ist. Also beispielsweise vor dem jugoslawischen Problem nicht so versagt, wie das die EG in der Vergangenheit getan hat. Ich fürchte, das wird nicht kommen. Ich fürchte, daß, was passieren wird, ein ziemlich fauler Kompromiß zwischen Vertiefung und Erweiterung sein wird. Ich könnte mir folgendes Szenario vorstellen: England und Dänemark lehnen die Maastrichter Verträge ab, die restlichen neun machen weiter, nehmen die drei EFTA-Staaten Österreich, Finnland und Schweden auf, und dann wird aus dieser Europäischen Gemeinschaft zwar kein übernationaler Bundesstaat, wohl aber eine eng kooperierende Freihandelszone, die aber auch auf anderen Gebieten ihre Politik miteinander koordinieren. Ich halte das nicht für ein Idealgebilde, aber es ist mir lieber als eine Renationalisierung Europas.

Man könnte hier aus dem tragischen Beispiel Jugoslawien folgende Schlußfolgerungen ziehen. Jugoslawien war in irgendeiner Form eine EG, es hat Republiken gegeben, die in einem föderalen System zusammengeschlossen waren und trotzdem hat dieses System nicht funktioniert. Glauben sie nicht, daß eine Föderalisierung Europas mit gewissen transnationalen Kompetenzen in Brüssel und eben lokalen Kompetenzen in den Regionen, in den Peripherien, ähnlich Schiffbruch erleiden könnte wie das ehemalige Jugoslawien? Sehen sie diese Gefahr nicht?

Was müßte man eigentlich tun, daß das nicht passiert?

Man darf in der EG kein Volk so herrschend machen, wie es die Serben ganz offensichtlich in Jugoslawien Titos und auch vorher waren. Der Grundkonflikt Jugoslawiens, den ich selbst viel positiver sehe als manch anderer, war eben doch, daß Slowenen, Kroaten und manch andere Völker den Einfluß der Serben für zu stark gehalten haben. Und man muß eine innere Balance konstruieren, in der niemand sagen kann, die Franzosen oder die Deutschen beherrschen uns. Wenn das zustande kommt, würde eine EG genauso platzen, wie Jugoslawien geplatzt ist.

Aber bei Jugoslawien ist doch folgendes Problem: Milošević hat die jugoslawische Verfassung einseitig gebrochen, und dadurch einen Desintegrationsprozeß ausgelöst. Slowenen und Kroaten haben sich wiederum beklagt, sie müßten viel Geld nach Belgrad abliefern und bekämen zu wenig zurück. Jetzt, nachdem beide Republiken selbstständig sind, klagen viele Wirtschaftsbosse, daß ihnen der

jugoslawische Markt fehle. D.h., man hat offensichtlich vor der Sezession keine umfassende Analyse angestellt. Was hat man z.B. nach Belgrad an realen Geldern abgeliefert, und was hat man über den 22 Millionen Menschen zählenden Markt zurückbekommen? Ist es nicht so, wenn politische Eliten auf den Nationalismus setzen, dieser Nationalismus natürlich mit irrationalen Argumenten geführt wird und nicht mehr kontrolliert werden kann?

Ich stimme Ihnen zu. Ich glaube, daß eine Reihe der Spekulationen, die mit der Sezession der einzelnen Republiken verbunden worden sind, falsch waren und das wiederholt sich ja. Wenn Sie sich Umberto Bossi von der Lega Lombarda anhören, dann behauptet er ja auch, daß alles viel besser wird, wenn der Norden kein Geld mehr nach Sizilien zahlen muß. Man muß sich schon fragen, ob das wirklich stimmen würde. D.h., der Fehler, den einzelne in den nördlicheren jugoslawischen Republiken gemacht haben, der könnte in Italien und an manchen anderen Orten wiederholt werden. Also in der Tat spielen bei Sezessionen ganz offensichtlich nationalistische Mittelschichten eine große Rolle und sie kalkulieren das Problem nicht umfassend, und vor allem, sie kalkulieren das Leid nicht, das sie für Unterschichten produzieren. Ich werde nie eine Diskussion vergessen, die ich vor einigen Jahren in Slowenien hatte, wo ein slowenischer Nationalist argumentierte, der Nationalstaat für Slowenien sei so wichtig, daß man für die Selbstständigkeit sogar Gras fressen würde. Ich habe ihm dann entgegengehalten, Gras sei ein ungesundes Nahrungsmittel für Kinder. Dann hat er zu mir gesagt, daran sieht man, daß die Deutschen nichts verstehen.

Ich fürchte, heute verstehen manche Slowenen, vor allem aber Kroaten und Bosnier, was ich damals sagen wollte.

Die europäische Integration ist ein Faktum, dieses Faktum spiegelt sich wider in zahlreichen wirtschaftlichen Abkommen, politischen, staatlichen Abkommen. Diese Integration spiegelt sich aber vor allem wider in der Internationalisierung unseres alltäglichen Lebens, in der Internationalisierung der Kultur, der Essenstrends und der Kommunikation. Andererseits findet aber auch ein anderer Prozeß statt, nämlich der der Vereinsamung des Menschen. Der Mensch ist zwar jetzt durch die Kommunikation an die Welt angeschlossen, aber im Wohnblock bleibt er allein. Die Kommunikation findet nicht mehr statt, er ist auf sich allein gestellt. Früher war es so, daß die Arbeiterbewegung organisiert aufgetreten ist, heute, in der Postmo-

derne, ist der Arbeiter allein am Arbeitsamt und es gilt als unschicklich, arbeitslos zu sein. Ist nicht darin auch ein Grund für solche Bewegungen zu sehen? Die Postmoderne hat in Wirklichkeit das gesellschaftliche Leben völlig individualisiert und die Vereinsamung der Menschen macht sie anfällig für solche kollektivistischen Ideologien, wie es die nationalistische offensichtlich ist.

Ich stimme Ihnen zu. Ich denke, daß der Nationalismus in Europa und der Fundamentalismus in der Islamischen Welt auch polemische Antworten auf die Globalisierung der kapitalistischen postmodernen Gesellschaft sind, und daß da die Prozesse der Vereinsamung stattfinden, Menschen eine Heimat suchen und sie auch im Fundamentalismus und Nationalismus finden.

Wenn wir auf der einen Seite von der Integration ausgehen, wird man wohl auf der anderen Seite einen Gegenpol entwickeln müssen. Es muß so etwas wie eine engere Heimat und eine weitere Heimat geben. Nur wird man diese Heimat nicht ethnospezifisch definieren dürfen, sondern Heimat wird man gleichsetzen müssen mit Region, die nicht unbedingt identisch ist mit Einsprachigkeit, sondern sie kann durchaus grenzüberschreitend sein. Wäre eigentlich das eine Vision für dieses Europa, daß man überschaubare Regionen schafft, mit sagen wir drei, vier Millionen Menschen, daraus potente ökonomische Systeme entwickelt, mit einem kulturell und sprachlich vielfältigen Überbau? Wäre das eine Perspektive für dieses Europa?

Ich glaube, das wäre eine mögliche Perspektive, wobei das ja nicht für ganz Europa gelten kann. Was wir jetzt besprechen, gilt sehr stark für die Völkermischzone in Mittel- und Südosteuropa, und da wird jenes Tschernowitz ein Symbol bleiben, das Elias Canetti perfekt beschrieben hat: sieben Nationen in einer kleinen Stadt und diese kleine Stadt gehörte im Laufe von 50 Jahren unterschiedlichen Staaten an. Trotzdem war diese Stadt immer multikulturell. Das Dramatische und Tragische daran ist, daß diese Multikulturalität eben im Verlauf der europäischen Geschichte der letzten Jahrzehnte zerstört worden ist. Juden und viele andere sind vernichtet worden, und auf diese Weise wurde das Zusammenleben zerstört. Ich glaube also, daß wir einerseits Multikulturalität und zweitens auch die Idee der grenzüberschreitenden Regionen propagieren sollten. Wir bemühen uns zur Zeit gerade im Raum Vogtland, Oberpfalz, Oberfranken, Westböhmen eine grenzüberschreitende Region zu konstruieren, mit einem eigenen Parlament, wo Tschechen und Deutsche eng ökonomisch kooperieren sollten. Das ist nicht nur Idealismus.

Die sollen merken, daß wir das Bäder-Dreieck, Karlsbad, Marienbad, Franzensbad ausbauen, daß sie vom wachsenden Tourismus etwas haben, und gleichzeitig wollen wir die Menschen daran gewöhnen, die tschechische Sprache, oder auch die deutsche Sprache, zu lernen. Wir wollen eine Entwicklung, in der es selbstverständlich ist, daß Arbeitnehmer über die Grenze gehen, in einem Land leben, und im anderen Land arbeiten. Diese Idee, die im Westen um Aachen herum schon einigermaßen funktioniert, die könnten wir an vielen Ecken und Enden Europas realisieren.

Eine solche Konzeption setzt aber voraus, daß wir uns für Bildungskonzepte entschließen, die tatsächlich das Lernen der Nachbarsprachen einbinden, die tatsächlich z.B. ein anderes Geschichtsbild propagieren. Also nicht die Geschichte des eigenen Volkes, sondern Geschichte der Region, nicht Geschichte des eigenen heroischen Volkes, sondern Geschichte der tatsächlichen historischen Abläufe.

Nicht nur die Geschichte der großen Völker, sondern auch der kleinen Völker. D.h., eine andere Form von Unterricht und von Geschichtsunterricht und ein anderes Curriculum. Und zu diesem Curriculum gehört für mich im Zentrum eine bilinguale Erziehung. Nicht überall in den deutschen Städten, wo es keine Türken gibt, braucht es keine deutsch-türkischen bilingualen Schulen geben, aber in Berlin soll es die halt geben. Und zweitens ein Geschichtsunterricht, der nicht Heldengeschichte der großen Völker betreibt, sondern der in dem Raume, in dem die Menschen leben, alle Völker berücksichtigt. Es ist ja manchmal ganz erschreckend, wie wenig ein Deutscher von polnischer Geschichte weiß. Ich fürchte, es ist auch erschreckend, wie wenig ein Pole von deutscher Geschichte weiß.

Dies ist ein Tatbestand, der auch im Kopf vieler deutscher Akademiker nicht existiert, geschweige denn der Mehrheit der BürgerInnen, und wenn das so weiter geht, dann darf man sich nicht wundern, daß sich die Menschen fremd gegenüberstehen.

Könnte man das so formulieren: Probehandeln für Europa zuerst einmal in der Region?

Ja, klar. Ich glaube, Europa darf man nicht als Superstruktur verstehen, die in Brüssel stattfindet, nicht als Bürokratie, die dafür sorgt, daß Bananen teuer werden, weil man die aus den französischen Kolonialgebieten besonders subventioniert. Man muß das Zusammenleben von Menschen definieren. Und das findet halt an bestimmten Ecken und Enden unseres Kontinents statt, und da darf man keine Tabus haben.

Danke für das Gespräch.

Kulturni kotiček Kultura in ženske. Kultura med ženskami?

Seveda, okrog 8. marca je in zdaj so spet na vrsti ženski problemi. Če jih ni, si jih bomo pa izmislile, pravijo zapriseženi moški. Pa ne nameravam pisati o večni diskrepanci (o, oprostite, o nesorazmerju) v priznavanju moškega in ženskega dela, o pripravljenosti moških, da prevzamejo del zoprnih vsakdanjih opravil, da bi se tudi ženske lahko „uresničevale“ na kateremkoli izvenhišnem področju že. Domnevam, da današnja povprečna ženska o teh zadevah razmišlja in da skuša tudi kaj storiti – če nima prevelikega pusteža doma.

Na misel mi je namreč prišla kultura odnosov med ženskami samimi. Sicer nočem reči, da naj nam bi bila kultura odnosov med moškimi za zgled, toda pogovorimo se kdaj tudi med seboj.

Zveza žena prireja vsako leto (poleg drugih aktivnosti, spoštovani gospodje in spoštovane gospe) praznovanje Dneva žena. Vsako leto se zbere med 300 in 600 žensk, ki tistega dne ne delajo nič posebnega – to je njihov dan, zavedajo se, da je v slogi moč in da tudi njihovo delo ni zaman, tako v celotnem avstrijskem kot še posebej v narodnopolitičnem kontekstu. Ker je 8. marec večinoma ob delavnikih, se mnogo tistih, ki so zaposlene, ne morejo udeležiti praznovanja. Pa vendar jih je vedno izredno veliko, ki s svojo navzočnostjo izražajo tudi svojo privrženost neki organizaciji, v kateri se počutijo dobro in ki je „njihova“.

Potem pa pride Heidi, ženska, ki z užitek preživi tisto, kar so ji moški na Narodnem svetu že vnaprej prežvečili, in pravi, da Zveza žena sploh ni več potrebna. Heidi, nihče Te nikoli ni slišil v ZSZ; če je ne maraš, je to Tvoja privatna stvar. Pravim, privatna. Kajti v časopisu, od novinarke, bi člo-

vek smel pričakovati vsaj kanček objektivnosti. In če mnogo žensk ne ve na pamet naštetih aktivnosti ZSZ – Heidi, pojdi z beležko po Koroški in zapisuj, koliko jih bo kaj vedelo o raznih katoliških akcijah žena, seveda slučajno nagovorjenih, ne ravno tiste, ki bi jih namerno izbrala. Pa še nobeni pri Zvezi žena ni prišlo na pamet, da bi zato oporekala obstoj še kakšnih drugih organizacij.

In zato sem žalostna zaradi kulture med ženskami. Tako hitro se dajo nekatere vpreči kot alibi za ravnanje oblastniških moških, da bi dobile majhno pohvalo: „naše“ ženske tega ne potrebujejo. In namesto da bi vsaj malo razmišljale o skupnih križih in težavah, o vlogi žena v današnjem avstrijskem, posebej pa še v narodnem kontekstu – oboje skupaj, ne da bi morale kar takoj pod isto streho. Delegacije teh ali onih na Dan žena – bilo bi osvežujoče. Prijateljski obisk v zavesti, da imamo vendarle več ali manj vse iste probleme. Če ima katera raje lilijo kot rdeč nagelj, pa naj hodi z lilijo. Nikogar to ne moti tako dolgo, dokler bo vrt poln najrazličnejših rož, ne da bi hotel kdo pomendrat kate-rokoli sorto.

Ženske si svoje organizacije ne bodo pustile vzeti, toliko bi jih lahko že poznali. In zakaj naj bi jo? Ker verjetno tudi „ne paše več v naš čas“. Ker je nastala v (po)vojnem času. Znanih mi je veliko društev in organizacij, ki so nastale ali se obnavljajo v tedanjem času. Nič več „up to date“. Koliko ljudi pa te različne organizacije vežejo nase, koliko jih spet ne bo imelo možnosti identifikiranja ali delovanja, pa ni važno, saj nas je vendar toliko. In ne bo zato vsaka šelšla kar tja, kamor „paše“ slovenski desnici.

Sonja Wakounig

Nov zvezek ljudskih pesmi

Prav pred jubilejnim koncertom pevske skupine Vaščani pojo, ki bo v soboto, 13. t. m. ob 19.30 uri v ljudski šoli v Bilčovsu, je izšel zvezek slovenskih koroških ljudskih pesmi, ki jih je zbral, uredil in za moški zbor postavil prof. Jožko Kovačič, umetniški vodja „Vaščanov“.

Na predstavitvi v ponedeljek je tajnik KKZ, ki je pesmarico izdala, poudaril pomen zbiranja in urejanja naglo izginjajočega zaklada ljudskih pesmi, Kovačič pa je opisal proces od snemanja, transkribiranja in harmonizacije oz. postavitve pesmi za zbor. Pri tem je upošteval vse zakonitosti fantovskega ljudskega petja. Doslej je posnel preko 100 melodij in besedil, za zbor pa jih je obdelal nekako polovico.

Nadalje je spregovoril o značaju petja vokalne skupine Vaščani pojo, kateri je glavni cilj obuditi že skoraj pozabljene pesmi in jih poslušalcem ponovno približati in vtisniti v glasbeno zavest.

J.R.

Občni zbor Mladega roda

Štefan Pinter, Hanzi Millionig, Tomaž Ogris in Herman Germ, odborniki društva Mladi rod.

Pisateljica Berta Golob

učiteljica v Ločah, je razstavila nekaj didaktičnega gradiva. Občni zbor sta – ker sta ravno bila v hiši – pozdravila tudi zunanji minister Slovenije prof. Lojze Peterle in državni sekretar dr. Peter Vencelj.

Zborovalcem so na začetku zapeli učenci Mohorjeve šole pod vodstvom Tatjane Tolmeier, občni zbor pa se je končal z

družabnim srečanjem ob zakuski, za katero je poskrbel Joško Wrolich. Marsikateri naši koroško-slovenski politiki bi, če bi si bili vzeli čas za to zborovanje, lahko spoznali, kako blagodejen je duh kooperativnosti in kako poguben je duh ekskluzivnosti, t.j. izločevanja drugega, drugače mislečega.

Resolution

Die versammelten Lehrer aus dem Geltungsbereich des Minderheitenschulgesetzes, der überparteilichen pädagogischen Vereinigung der Schulzeitschrift „Mladi rod“ zugehörig, stellen sich voll hinter die Bestimmungen des Minderheitenschulgesetzes 59 mit ihren Novellen 1988 und 1990 sowie deren Durchführungsbestimmungen bei Leiterbestellungen.

Die parlamentarische Auskunft des Herrn Bundesministers Dr. Scholten betreffend Leiterbesetzung an zweisprachigen Schulen lautet verbindlich nach dem Sonderprofil für zweisprachige Leiter

Qualifikation für den zweisprachigen Unterricht (Deutsch, Slowenisch)
Erfahrungen in der Organisation des zweisprachigen Unterrichtes
Erfahrungen im Zweilehrersystem, in integrierten Klassen
Erfahrungen im interkulturellen Lernen
Mitarbeit in Didaktischen Werkstätten
Organisation von klassenübergreifenden Maßnahmen
Kenntnis des Lehrplanes für die Minderheitenschulen

Die Einhaltung des Sonderprofils bei Besetzung der Leitungen an zweisprachigen Volksschulen ist deshalb rechtsverbindlich zu beachten.

Die „einsprachige“ Ausschreibung der zweisprachigen Volksschule Egg verletzt alle Objektivierungskriterien und ist falsch und daraus resultierend nicht rechtswirksam zu betrachten.

Die Ausgrenzung der zuständigen Abteilung VII (Minderheitenschulwesen) beim Landesschulrat für Kärnten bei der Ausschreibung und im Bewerbungsverfahren ist ein Verfahrensmangel, der nicht hingenommen werden kann.

Glavni urednik Mladega roda in obenem blagajnik Hanzi Millionig je poročal o finančnem stanju, ki je kritično, saj ima trenutno društvo blizu 200.000 šil. dolga. Pozval je tudi učitelje, naj bi skupno s šolarji oblikovali še bolj privlačen Mladi rod.

Občni zbor je v posebni resoluciji protestiral proti nepravilnemu razpisu ravnateljskega mesta na Brdu pri Šmohorju (glej besedilo resolucije).

V novi odbor so bili izvoljeni: Tomi Ogris (predsednik), Herman Germ (podpredsednik), Mili Hrobath (tajnica), Hanzi Millionig (blagajnik in glavni urednik), nadalje so v odboru še: Dorli Hamerschall, Maja Kupper-Millonig, Janja Trap-Kert, Marica Pinter, Milena Pipp, Marica Pörtsch, Joško Wrolich in Jurij Opetnik.

V nadzornem odboru pa so Nežka Kert, Nežka Povše in Danilo Prušnik.

Zbranim učiteljem je nato spregovorila zvesta sodelavka Mladega roda Berta Golob o „Pisnem sporočanju med prapopisom in ustvarjalnostjo“. Kol. Doris Malle, asistentna

Otroški pevski zbor Mohorjeve ljudske šole

Žene so ponosne na svoj dan

Skorajda je bila premajhna restavracija v Juenni – dvorano je bilo treba dodatno natrpati z mizami in stoli, da si komajda prišel skozi. Osmi marec je še vedno živ – in kot kaže, vedno bolj.

Naj opravi najprej uradni del: Žene so pozdravile častne goste: gospoda Jožeta Jeraja, generalnega konzula Republike Slovenije s soprogo, dr. Marjana Sturma, predsednika ZSO, Ferda Rauterja, predsednika socialistične stranke v Kranju, zastopnice žena iz Kranja Nado Bogataj in Zlato Humer in Vojko Bukovec iz Ljubljane.

Milena Gröblacher, predsednica Zveze slovenskih

žena, je pozdravila navzoče in ni skrivala veselja nad množičnim obiskom. (Med drugim je bila njenja, da ZSZ le ni tako nepomembna organizacija, sicer bi ji NT ne posvetil kar dveh strani; seveda je sledil aplavz.) Spomnila je žene na začetke 8. marca kot praznika, na začetke današnje Zveze žena in na njen namen: žene so v vseh obdobjih prispevale k oblikovanju družbe, se prav tako borile za svobodo in boljše življenje kot moški, vendar njihovo delo še zdaleč ni tako upoštevano in priznано kot delo moških. V 50 letih svojega delovanja so članice ZSZ delovale v vseh slovenskih strukturah, skoraj

vedno brezplačno in večinom v ozadju, zato je mnene zastopnikov NSKS, da žene ne zaslužijo finančne podpore, ignoriranje vsega dela na kulturnem in socialnem področju. Tudi žene v ZSZ so prispevale svoje h gospodarskemu napredku in k ohranitvi slovenstva na Koroškem. Ideja ženskega dneva je živa tudi (ali pa morda še posebno) danes: enakopravnost na vseh ravneh družbenega življenja. Na vprašanje pa, če je ZSZ še „sploh“ potrebna ali ne, pa odgovor: da je potrebna, dokazuje že samo dejstvo, da se skuša delo žena zamolčati ali pa omalovaževati – in tudi pri ženah je v slogi moč!

Gospod Jeraj je ženam čestital za njihov praznik in poudaril, da je prav žena tista, na kateri sloni levji delež pri vzgoji v narodnem smislu. „Želim, da ste uspešne, da doprinesete k boljši družbi in h krepitvi narodne zavesti.“

Dr. Sturm je v pozdravu povedal, da se člani/ce ZSO zavedajo ogromnega prispevka žena v narodnostnem boju. V sosvetu so iz vrst ZSO dve ženski in dva moška: tako naj bo v bodoče v vseh strukturah slovenskih organizacij.

Z navdušenjem so ženske ploskale Obirskemu ženskemu oktetu, ki jim je zapel za praznik in v razvedrilo.

Nežila Novak pa je s svojim prispevkom o ustvarjalnosti ženske govorila marsikateri iz srca: ženska v vsej zgodovini ni upoštevana kot kreativno bitje, šele v novejšem času, odkar je izobrazba dostopna tudi njim, se je izkazalo, da žensko ustvarjanje prav nič ne zaostaja za moškim. Ženskam je v vsej zgodovini samo primanjkovalo priložnosti za razvoj: le ob združitvi zmožnosti, nadarjenosti in izobrazbe se lahko razvije kreativni potencial. In Nežika meni, da je še ogromno tega potenciala zakopanega. Današnja družba pa človeku ne daje pravih pogojev za razvoj kreativnosti: to se opaža že pri otrocih, ki raje gledajo televizijo ali se igrajo s computerjem, namesto da bi risali ali oblikovali. Nežika je polnokrvna umetnica, ki priznava, da pri odločitvi za svojo pot še ni vedela, kako težavna bo, obenem pa tako plodna in lepa. Ta pot je iskanje svoje identitete, svojih korenin in samozvesti, katero si je treba priboriti vedno znova.

Potem pa so se ženske sprostile ob jedači in pijači, se pogovorile, saj se mnoge srečajo samo ob podobnih prireditvah – posebno še, če so domana različnih koncih Koroške. Svojo silno jezo zaradi omalovaževanja Zveze žena pa so mi nekatere povedale tako sočno, da žal ni vse „drukrajf“.

S.W.

Biografije znanih žensk ob mednarodnem dnevu žena za 8. marec 1993

1) **KOSTERINA Nina:** Dnevnik Nine Kosterine je resnično samo dnevnik preprostega dekleta z veliko vero v ideale, ki se rušijo. – Ljubljana: Borec, 1975. 165 str.

2) **SIGNORET Simone:** Hrepenenje ni več, kar je bilo. Simone Signoret je lik ženske, ki se je vzpela z lastnimi močmi na visoko kulturno in umetniško raven ter ostala vseskozi privržena naprednim političnim in zlasti humanitarnim idejam. – Ljubljana: Borec, 1978. 364 str.

3) **ULLMANN Liv:** Spreminjanja: opis klasične ženske v današnjem času. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1979. 258 str. (Zbirka Krog)

4) **KELLER Helen:** Zgodba mojega življenja: pričujoča knjiga je v svetovni literaturi izjemen pojav, saj je mnogo več kot avtobiografsko in mnogo več kot biografsko delo. V Ljubljani: Prešernova družba, 1983. 317 str.

5) **JAVORŠEK Jože:** Lili Novy: zanimiva monografija znane dvojezične pesnice. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1984. 186 str. (Znameniti Slovenci)

6) **MARIJA Terezija in Slovenci:** izbrana besedila in podobe. Ljubljana: Pegaz International, 1992, 197 str., ilustr.

7) **LUXEMBURG Rosa:** Izbrani spisi pomembne poljske in mednarodne revolucionarne socialiste. V Ljubljani: Cankarjeva založba, 1977, 950 str.

8) **KVEDER Zofka:** Njeno življenje. Maribor: Obzorja, 1980. 237 str. (Iz slovenske kulturne zakladnice; 20)

9) **STRUBE Wilhelm: Marie CURIE:** odkriteljica radija. Maribor: Obzorja, 1976, 298 str.

10) **GROSSE Frauen der Weltgeschichte:** tausend berühmte Frauen in Wort und Bild. Wiesbaden: R. Löwit, [1976] 510 str.: ilustr.

Žene so se morale malo stisniti, da so imele vse prostor

Protestno pismo udeleženk proslave ob mednarodnem dnevu žena v Čepičah

Že od preteklega leta predstavniki NSKS v sosvetu za koroške Slovence nasprotujejo že tako malenkostni subvenciji, ki jo je ZSZ doslej prejela (10.000 šil.) in menijo, da naj bi v bodoče ne bila deležna nikakršne podpore več. Njihova argumentacija, da ZSZ prireja letno le proslavo ob dnevu žena, pač le dokazuje njihovo neobveščenost in da jim je delo žensk deseta briga. Žalostno pa je, da taka protizenska stališča podpira tudi ženska, tako v zadnji številki glasila NSKS „nt“ novinarka, ki ponavlja te nepravilne trditve in jih skuša podpreti z intervjuji. Vsekakor taka stališča pomenijo tudi žalitev žensk, ki delujejo v okviru NSKS. Pred kratkim je bil občni zbor ZSZ, katerega pa se novinarka NT ni udeležila, pa tudi kak drug zastopnik imenovanega lista ne – kljub vabilu. Tam bi iz delovnega poročila tajnice lahko izvedel(a), kaj je ZSZ počela in za kaj je uporabila velikodušno odobrenih

10.000 šil. (Poročilo je bilo objavljeno tudi v Slovenskem vestniku). Med drugim ZSZ poleg proslave in izletov, ki so zares zelo priljubljeni in jih ženske financirajo iz svojega žepa in med drugim služijo povezanosti žensk iz raznih krajev ter pogovorom o raznih problemih, organizira zdravstvena predavanja, goji stike z ženskimi organizacijami v Avstriji, Sloveniji in Italiji. V času prijav k dvojezičnemu puku ZSZ vsako leto skliče razširjeno sejo odbora, kjer se krajevne zastopnice zmenijo za obisk posameznih družin, ki imajo šoloobvezne otroke, ob poplavih v Sloveniji je naša organizacija orgnaizirala pomoč prizadetim pod geslom „Žene pomagajo ženam“, ne nazadnje pa je treba omeniti tudi zbiralno akcijo za begunce v Mežici ter božičnico zanje, ki je imela širok odmev med koroškimi ženskami. To pa ne pomeni, da se usedemo križem

rok in se hvalimo – to rade volje prepuščamo drugim –, pa tudi pomilovale se ne bomo. Zavedamo se, da se marsikaterim vprašanjem in problemom še nismo zadosti posvetile – enakopravnosti v organizacijah, upoštevanju življenjskih okoliščin žensk v narodnopoličnem in kulturnem delu. Če bi se tem problemom posvečale bolj dosledno, bi odklenkalo tudi takim samozadovoljnim in samozvanim političnim funkcionarjem, ki kaj radi omalovažujejo delo žensk in se mu posmehujejo. ZSZ nima poklicnih funkcionark, glede na to bi bilo razveseljivo, če bi se še kaka druga organizacija koroških Slovencev, ki za svoje delovanje prejme 10.000 šil. na leto, lahko postavila s podobno aktivnostjo. Vsekakor pa se je treba vprašati, ali so taki zastopniki narodne skupnosti, ki prezirajo vsaj polovico slovenskega prebivalstva, sploh sprejemljivi.

Ženam je čestital tudi generalni konzul Slovenije Jože Jeraj

Kako je z eno in isto kulturo?

V zadnji številki Slovenskega vestnika se T. Ogris v članku „Dvojno upravljanje ene in iste kulture“ med drugim zavzema za združitev obeh slovenskih osrednjih kulturnih organizacij, ker „obe zvezi upravljata eno in isto kulturo“. Govoriti o „eni in isti kulturi“ sicer samo po sebi še ni nič napačnega, toda to je poenostavljena, nediferencirana resnica, ki prav nič ne pove o svoji vsebini in značaju. Možnost manipulacij s splošnimi resnicami pa je tem večja.

Odkrita potreba in želja po skupnem in enotnem nastopanju v vseh segmentih narodnega življenja je v mali narodni skupnosti, kot smo koroški Slovenci, zaradi namišljene, predvsem pa zaradi resnične ogroženosti nenehno prisotna, problem pa je v tem, da se ta želja dokaj rada izjalovi v zahtevo po enovitosti, enomiselnosti, enotnemu koraku in slogi. Predvsem v politiki so jasno zaznavna pravila poenotenja „Držimo skupaj!“, kar je v redu, dokler se nosilci politike zavedajo, da gre za omejeno opravilo. V kulturi pa velja povsem nasprotno načelo, načelo razlik in razločevanja: odkriti nekaj novega, drugega in drugačnega! Ali kar je Rosa Luxemburg povedala že pred desetletji, ko je svobodo opredelila kot najosnovnejši element kulture: „Svoboda je svoboda tistih, ki mislijo drugače“.

V kulturi slovenskega naroda ni mogoče obiti in tudi ne ignorirati razlik, ki so jih zapustile različne zgodovine, nesorazmerja v stopnji družbenega razvoja, posebnosti v zavesti, miselnosti ali ravnanju. Odveč se mi zdi dokazovati dejstva, da niti v slovenskem narodu niti v ožji slovenski narodni skupnosti na Koroškem nismo uresničili kake enotne kulturne sinteze. In tudi ne obtožujem nikogar, ki pri nas (še vedno) z upanjem in vero kliče k neki romantični enotnosti kulture in narodnega duha, saj se o sintezah kulturnih prizadevanj tako ali drugače fantazira povsod po svetu.

Povsem jasno je, da v sedanjih drubenih razmerah na Koroškem ne moremo govoriti o zagotovljenih pogojih za razvoj idealnega tipa kulturnega pluralizma. Težko si je namreč predstavljati razviti kulturni pluralizem brez razvitega idejnega, političnega, institucionalnega pluralizma. Idejni pluralizem je v sedanjih razmerah zabredel v hudo krizo.

Raznolikost je pogoj višje kvalitete življenja in to seveda ni specifično slovenski cilj, ampak je splošni cilj razvitih industrijskih družb. Toda raznolikost in diferenciacija sta se v kulturnem življenju koroških Slovencev vedno že z mukami in velikimi težavami uveljavljali. Vse mogoče prevare in samoprevare, za aktere niso imune niti kulture največjih narodov, so se pojavljale med nami, ker so nam zgodovinske razmere onemogočale politično uveljavitev in je kultura morala opravljati politično funkcijo v

večji meri, kot ji to pripada. Zato smo v imenu integritete naroda (manjšine) uničevali in prepovedovali npr. veliko tistega, ker se ni skladalo z ideološko dominanco s prižnice zapovedanega kulturnega mišljenja.

Odnos do svoje sedanjosti in še zlasti do preteklosti je lahko nasilen splošnim človeškim vrednotam in človečanskim pravicam brž ko postane restriktiven: pravzaprav ni omembe vredno, vendar je potrebno poudariti – prav zaradi razmer, ki vladajo v kulturi manjšine –, da kulturna dediščina, kot vsaka druga stvar, poleg pozitivnih vrednot prenaša tudi podedovane predsodke. Sprašujem se, ali ni recimo na Koroškem ravno mit o Miklovi Zali tisti ekskluzivistični kulturnoideološki naboj, ki se z vso vehemenco bori proti temu, da bi tudi Slovenci začeli pometati pred lastnim pragom in da ne bi videli bruna intolerance, antisemitizma in šovinizma samo v očeh nemško govorečega sosedu. SPZ je pred leti z uprizoritvijo „nove“ Miklove Zale postavila prav ta kulturnoideološki naboj pod velik vprašaj in je s tem pokazala, da se je treba s kulturnim profilom slovenstva kritično spoprijeti. Toda tajnik KKZ je tedaj v medijih povedal, da je Miklova Zala „pri večini Korošcev naletela na negativen odmev“, ker je Miklova Zala taka predstava, ki je skoraj za vsakega koroškega Slovence svetinja“ (Nedeljski dnevnik 20. 10. 1987). Morda ima iz svojega gledališča prav, toda, naj slovenska kultura res ostane relikvija podedovanih predsodkov?

Ne mislim, da se kulturno bogastvo „deduje“, pač pa, da se pridobiva. Zato razumem tradicijo kot sredstvo in ne smoter, kakor zavestno ali nezavedno počno nekateri npr. z uprizarjanjem Drabosnjakovih del kot se je to dogajalo v nekem zgodovinskem trenutku, ki ima zelo malo opraviti s sedanjostjo. Mislim, da je kulturna dediščina v najboljšem primeru izkušnja, ki jo imamo, in ne ideal, h kateremu težimo! Skrb za to, koliko je v določenem trenutku tradicije, koliko nacionalne dediščine in kulture, pelje na napačno pot, če se hkrati ne vprašamo, kolikšen in kakšen je delež sedanjosti in prihodnosti.

Če hočemo torej spraviti v slovensko kulturo svoje izvirno videnje stvarnosti, potem mora vsak resnični ustvarjalec svojim lastnim ustvarjalnim dejanjem obračunati z obstoječim in doseženim stanjem in se v ustrezni meri spoprijeti s tradicionalnimi in podedovanimi oblikami. In to velja tudi za kulturno administracijo in za njene kulturne programe. Posebno med koroškimi Slovenci velja poudariti: če bi priznavali laični odnos do kulture, bi morali v celoti priznati vse fasete kulturnega življenja: od s krščanskim etosom utemeljene kulture do vrednot in usmeritev, ki so jih vnesli liberalno in

levo usmerjeni ljudje. Normalno je, da nismo vsi enakih pogledov, toda kultura jih mora spoštovati, če zajema vse plasti človekovega življenja.

O vsebini kulture se med osrednjima kulturnima organizacijama ne pogovarjamo. Kritika je bolj ali manj institucionalno zaščitena, razmišljanja pa se še vedno v veliki meri brez predurka zavračajo z etiketami. KKZ ne odrekam pravice do opredelitve, da je bitnost slovenske kulture katoliška, toda SPZ se opredeljuje za popolno duhovno svobodo in za idejni pluralizem, kjer je dovolj prostora za vsakogar, ki kulturi priznava avtonomen položaj, neodvisen od politike in ideologije. To pomeni, da v eni skupni organizaciji vsi idejni tokovi v vrstah koroških Slovencev ne bi imeli prostora. Zato kultura koroških Slovencev potrebuje, če se hoče obdržati in razvijati v vseh svojih panogah, tudi institucionaliziran pluralizem, ki se ne odraža samo v tem, da imamo dve osrednji kulturni organizaciji, ampak tudi v tem, da se v zadnjem času pojavlja vedno več slovenskih in dvojezičnih kulturnih iniciativ, kar v kulturi lahko spodbuja k različnosti pogledov znotraj lastnega ambianta.

Res je, da se je v zadnjem desetletju prav v kulturi tudi mnogo obetavnega in ustvarjalnega med koroškimi Slovenci storilo. To je nekakšna tolažba, ki doovljuje, da z mero optimizma gledamo v bodočnost. Toda v osnovi pa se je kljub temu zaostrijo tisto staro vprašanje, s katerim se moramo žal kar sproti ukvarjati: politizacija kulture. Pred deseti leti sem v tej zvezi zapisal nekaj, kar ima danes morda še večjo veljavo:

Komunikacija med nami je predvsem zaradi težavnih institucionaliziranih razmer – zaradi obstoja dveh kulturnih organizacij – izredno slaba in včasih tudi neodkrita. Četudi je kultura tudi v luči krščanstva avtonoma, kakor pravi katoliški mislec A. Trstenjak, kljub temu stojimo na Koroškem pred resnim in zaskrbljujočim vprašanjem, da je pri nas ideologija vzrok dvojnemu upravljanju naše kulture. Ne da bi podcenjeval pozitivne vrline, ki jih ima krščanstvo za slovensko kulturo, lahko priznavam polno izpovedno vrednost kulturi le, če z njo lahko izpričamo polno duhovno svobodo in z njo svobodno pomagamo ustvarjati idejno in duhovno podobo slovenskega naroda. Težnja po absolutiziranju idejnih pogledov v kulturnem življenju, kakor se je to dogajalo na Koroškem v medvojnem obdobju, ni bila opravičljiva in je danes še manj, ker se s tem samo ohranjuje in razvijajo ideološke oblike kulturne dominacije. V takih razmerah pojema moralni občutek za medčloveške odnose, za dialog in za stvaren pretok mnenj in izkušenj. Zato se o vsebini kulture med organizacijama skorajda ne pogovarjamo. Kritike se še v veliki meri institucionalizirano ščitimo in

nova razmišljanja brez predurka zavračamo z etiketami. Tako v trenutnem položaju v eni skupni kulturni organizaciji vsi idejni tokovi, ki jih premorejo koroški Slovenci, ne bi imeli prostora, v dveh organizacijah pa se kulturnega dialoga lažje izogibamo in se lažje zapiramo v organizacijske ožine. Dvojno članstvo nekaterih naših društev pa je za razliko od te zakostenele organizacijske strukture izviren poskus, s katerim želijo koroški Slovenci organizacijsko poenotiti obe slovenski kulturni organizaciji. Če se je Krščanska kulturna zveza precej jasno izrekla proti poenotenju, bi se pa vsaj v interesu napredovanja vsakršne kulturne akcije morali dokopati do smiselne razdelitve dela, da bo v bodoče manj poseganja ene organizacije v manevrski

prostor druge. Če se tega ne bomo resno lotili, lahko organizacijska dvotirnost z vsemi posledicami nekonstruktivnega ideološkega vrenja poseže tudi v naša društva.

P.S.: SPZ ni poklicana, da bi dajala komu žegen. To naj opravijo kritiki. Ima pa vso pravico, da se do kulturnih projektov tako ali drugače opredeli (iz organizacijskih, finančnih in drugih razlogov). Z Messnerjevim „Obračunom“ ni obračunavalo tako, da mu ni dala žegna, pač pa je ponudila vso organizacijsko pomoč, ki se je je projektna skupina „Obračun“ tudi dleoma poslužila. To poudarjam samo resnici na ljubo. SPZ je tudi organizacija, ki ne ovira, ampak kulturne dejavnosti podpira in omogoča. Tudi v smislu servisa.

Janko Malle

TRIBUNA BRALCEV

Širiti resnico ali zavajati?

Zelo sem vesela tega, da smem ustvarjati optimističen vtis in da je to tudi „nekje normalno“.

Da roža vzcveti v enem dnevu, mi je znano. Zaradi tega sem prepričana, da bo tudi ta ali oni, kateri se mojemu optimizmu še nestrpno posmehuje in ga noče razumeti, prišel do tega, da je upravičen.

Prepričana sem in dejstva dokazujejo, da so se časi spremenili in da imamo „Slovenci“ v SPÖ večje možnosti kot pred 15 leti. Tudi tu se čuti proces zorenja, ki še ni zaključen – četudi tega ta ali oni noče zaznati. Potrdilo tega je npr. ustanovitev Delovne skupnosti avstrijske narodnosti v SPÖ ter moja kandidatura pri deželnozborskih volitvah, kjer sem na 24. mestu. To je zame priložnost in izziv, kateremu se ne morem odreči.

Na podlagi ljudskega štetja iz leta 1991 se je število poslancev v zveznem svetu povečalo. SPÖ je dobila do-

datnega poslanca. Pri zadnjih volitvah je manjkalo le 600 glasov za 18. mandat. Možnost temelji na realnih osnovah. Zavedam pa se, da je treba opraviti še veliko dela, katerega se ne bojim. Kljub temu, da se komentator v „Našem tedniku“ z dne 26. 2. 1993 temu posmehuje in pravi, da je moj optimizem neupravičen in ne-realni, se ne pustim zastrašiti v svojem političnem delovanju. Moj cilj je širiti resnico, ne pa ljudi zavajati.

Zagovarjam politično integracijo, ker sem prepričana, da mora biti cilj manjšinske politike povezovanje in nikakor ne pot, ki pelje v izolacijo. Ljudi je treba zblížiti, ne pa jih zaradi interesov posameznikov ločevati. Samo ta pot je zame sprejemljiva in realna.

Morda pa se EL le dokoplje do konsenza s „slovenskimi socialdemokrati“?

Čas po pokazal, kdo je imel prav.

Ana Blatnik, Bilčnovs

Drabosnjakov Izgubljeni sin

Vznemirljivega ni bilo nič. No, saj tudi ni bilo pričakovati. Vznemirljiv je bil Drabosnjak času svojega življenja, v času, ko je to svetopisemsko zgodbo „odel“ v ljudski jezik, v kostanjevo narrečje. Z nekoliko zafrkljivim, surovim in robatim jezikom je postal nekoliko sumljiv za tedanje cerkveno oblast, ki se je še trdno držala fevdalnega družbenega sistema. Vsebine svetopisemske zgodbe Drabosnjak ni spreminjal, verjetno bi prišel v hud konflikt z oblastjo in bi postal moralno oporečen za katoliško cerkev. „Izgubljeni sin“ pa je že za tedanje razmere (in morda prav zato) predstavljal pravo moralno, končno se je izgubljeni sin, potem ko se je naklatil po svetu, odločil spet za domačo kmečko grudo. V ozadju te moralne zgodbe je seveda naraščajoča skrb cerkve in kmečkega sloja ob naraščajo-

čem vplivu meščanstva, ob vplivu industrializacije itd. Vsemu temu se je kmet upiral s pomočjo cerkve, ki je skrbela za ohranjanje starih, tradicionalnih vrednot.

„Izgubljeni sin“ je torej relikvija, ki so jo postavili na oder tako, kot bi bil človek postavljen za dvesto let nazaj. Tako so Drabosnjakova dela igrali v rednih časovnih presledkih že zmeraj. In po navadi se je utemeljitev glasila, da gre za izvirno in pristno ohranjanje kulturne dediščine. Prav. Vprašanje pa je, če je možen tudi kak drugačen pristop, recimo, kako vidimo Drabosnjakovega izgubljenega sina danes z ozirom na okoliščine, v katerih je nastajal. Saj svetopisemsko zgodbo že tako dobro poznamo, da bi jo morali znati na pamet. Manj pa vemo o tem, kakšen je bil tedanji čas, kako se je Drabosnjak „zabaval“ s cerkveno in politično oblastjo.

Z.G.

Predavanje na Radišah

Naslov predavanja – Na treh najvišjih gorah Afrike – je obel mnogo zanimivega.

Temu vabilu SPD Radiše so se odzvali ljubitelji planin – škoda, da jih ni bilo več – in so prišli v kulturni dom na Radišah, da si ogledajo naravne lepote Afrike.

Predavatelja in vse navzoče je pozdravil predsednik SPD Radiše Tomaž Ogris.

Svoje dia-slike je predvajal Jožko Igerc iz Male vasi pri Pliberku. Kot je v začetku dejal, se je s planinstvom začel ukvarjati že v mladih letih, saj se dviga mogočna Peca tik pred domačo vasjo.

S člani planinske zveze Slovenije se je Jožko Igerc odpravil 22. prosinca 1992 v Afriko,

kjer se je z drugimi udeleženci povzpeli na tri najvišje vrhove Afrike. Z letalom so poleteli v Nairobi, glavno mesto Kenije. Njihov prvi cilj je bila planina Kenija, visoka 5199 m.

Drugi vrh, na katerega so se povzpeli, je bila najvišja planina Afrike – Kilimandžaro v Tanzaniji – visoka 5895 m, tretja pa planina Ruwenzori v Ugandi, visoka 5109 m.

Pri vseh teh vzponih so planince spremljali nosači – domačini. Triindvajsetim planincem je bilo na razpolago sedemtrideset nosačev, ki so dnevno zaslužili za svoje delo – poleg prehrane – 15 šilingov.

Na poti proti vrhovom so planinci opazovali krasne rastline in ljubke živali tamkajšnjih pokrajin.

Vreme je bilo povsem ugodno, tako da ni prišlo do dodatnih težav pri posameznih vzponih in so srečno prispeli na vse tri vrhove.

Mogočne afriške planine imajo pač drugačno sestavo kot naši evropski vrhovi.

Poleg pohodov na planine je skupina izkoristila priložnost in si ogledala park Queen Elisabeth, kjer je od blizu opazovala afriške živali.

Posebno doživetje je bilo bivanje na ekvatorju. 16. svečana 1992 se je skupina srečno vrnila v domače kraje. Navzočim gledalcem in poslušalcem je Jožko Igerc na preprost, a zelo informativen način prikazal lepote teh nam neznanih dežel.

N.P.

V Borovljah...

Pozimi pač ni kaj veliko možnosti, da bi se človek temeljito razgibal, pa so v borovelskem prosvetnem društvu menili, da ne bo škodilo, če bi imeli malo telovadbe, prostorna dvorana pri Cingelcu na Trati pa je kot nalašč za kaj takega. V dveh skupinah se razgibavajo ob četrtkih, vendar so ženske marljivejše od moških, saj so v večini.

Dvakrat Koroška poje

Letošnji osrednji koncert Koroška poje je Krščanska kulturna zveza posvetila 130-letnici smrti narodnega buditelja, lavantinskega škofa Antona Martina Slomška. Njemu v spomin je škofijski kantor prof. Jože Ropitz komponiral kantato „Reke mojega življenja“ v obliki liturgičnih večerov za mešani zbor, soliste in orkester. Izvedli so jo mešani pevski zbor Jakob Gallus iz Celovca ob pomoči pevcev iz Dobrle vasi, domači instrumentalisti ter trobilni kvartet Gallus iz Ljubljane. Sola sta iz-

vajala Waltraud Muchin in Gabriel Lipuš, sodelovala pa sta še Mario Podrečnik in igralec Tone Kuntner iz Maribora. V polni farni cerkvi v Celovcu so nastopili še učenci orglarskega oddelka glasbene šole, mladinski zbor Zvezne gimnazije za Slovence, otroški zbor iz Škocijana in mladinski zbor Vesela pomlad iz Opčin pri Trstu.

Prihodnjo nedeljo pa bodo koncert Koroška poje izvedli še preko meje, v kulturnem centru v Trbižu.

Tudi Slovenci v Benečiji so aktivni

V organizaciji Dijaškega doma in Zveze slovenskih kulturnih društev so v sredo, 3. marca, v Gorici predstavili izsek iz sedanjega trenutka Beneških Slovencev. Povod za ta beneški večer je bila predstavitev Trinkovega koledarja, ki je letos drugič izšel v prenovljeni obliki.

Večer je s pesmijo uvedel pevski zbor Pod lipo iz Barnasa pri Špetru pod vodstvom prof. Nina Specogne. Zbor se že dolgo let posveča predvsem odkrivanju beneških ljudskih pesmi, ki jih poustvarja v dokaj zahtevnih sodobnih priredbah.

O sedanjem položaju v Beneški Sloveniji je spregovorila urednica tednika Novi Matajur Jole Namor, ki se je uvodoma zaustavila zlasti pri Slovincem nenaklonjeni klimi, ki jo v zadnjih mesecih ustvarjajo množična občila večine. Stvar sicer ni posebna novost, saj so se take kampanje v preteklosti pogosto ponavljale, tokrat pa sovpada s pogajanjem med Slovenijo in Italijo za nadgradnjo osimskih sporazumov in je zato še posebno nevarna. Ob tem se odpira tako vprašanje odnosov med manjšino in državno politično strukturo kot vprašanje splošnega odnosa samih Slovencev do italijanskih oziroma furlanskih sosedov, pri čemer smo Slovenci premalo iniciativni in prepričljivi, saj se v glavnem le branimo pred napadi. Več sil bi morali vlagati v to, da se ustvari poznavanje o naši stvarnosti in nato konsenz okrog naše problematike. Vprašanje komuniciranja in medsebojnega spoznavanja pa zadeva tudi interne odnose v sami manjšinski skupnosti.

Namorjeva je nato podala pregled kulturnih dejavnosti med Beneškimi Slovenci, pri

čem se je dotaknila predvsem informacijske in publicistične dejavnosti ter ljubiteljske kulture. Podčrtala je dejstvo, da preskromna sredstva in še zlasti pomanjkanje primernih prostorov ovirajo večji realizacije že ustaljenih pobud, kot je na primer Senjam beneške pesmi, ki je v imenu spoštovanja tradicije in hkratnega iskanja novih izraznih poti aktiviral in združeval zlasti mlade generacije.

O nastanku, delu in rasti Dvojezičnega šolskega središča v Špetru je spregovorila ravnateljica Živa Gruden, ki je uvodoma orisala dejavnosti (narečni natečaj „Moja vas“, kulturna letovanja za otroke), iz katerih je zrasla sama zamisel za realizacijo zasebne šolske strukture, ki naj bi skrbela za slovensko izobraževanje. Zaustavila se je ob didaktičnem modelu, ki sloni na principu ena oseba – en jezik, in njegovi konkretizaciji tako v vrtcu kot v osnovni šoli, ob prizadevanjih, da bi center dobil vsaj osnovno priznanje s strani šolskih oblasti, ter ob številni rasti samega centra, ki dokazuje vse večje odobravanje okolja za to pobudo.

V drugem delu svojega posega se je ustavila ob dogodku, ki je dal povod za večer, ob izidu Trinkovega koledarja za leto 1993. Trinkov koledar je začel izhajati v obliki pratike že leta 1953, ob 90-letnici beneškega pesnika in buditelja Ivana Trinka, je pa v zadnjih letih zamrl. V lanskem letu je društvo Ivan Trinka izdalo obnovilo v novi, zborniški obliki. Tako lanski kot letošnji koledar prinašata torej vrsto člankov in krajših razprav o zgodovini, delu in življenju Beneških Slo-

vencev izpod peresa domačih in drugih slovenskih avtorjev. Na tak način se Trinkov koledar predstavlja kot prispevek k samospoznavanju Beneških Slovencev in kot njihovo sporočilo v celotni slovenski prostor.

V letošnjem zborniku je še posebej zanimivo pričevanje nekdanjega izseljenskega duhovnika Zdravka Revna, ki je v Belgiji v petdesetih letih izdal „Glas Beneških Slovencev v Belgiji“ in tesno sodeloval z Antonom Cuffolom, beneškim duhovnikom, ki je navdihnil Bevkovega Čedemaca. Pričevanje je prepleteno z vrsto odlomkov iz pisem, ki jih je urednik dobival od naročnikov in iz katerih razberemo, kako so se beneški delavci srečevali s slovensko pisano besedo.

Bogato dokumentiran je prispevek o stikih med Čedadom in Idrijo ob koncu 15. stoletja (Janez Kavčič). Zgodovinski del prinaša še pregled načrtne asimilacije Beneških Slovencev (Pavel Petričič) in spomine Franca Rupnika na medvojna leta, ko je bilo goriško semenišče premeščeno v Videm, s tem pa so dijaki prišli tudi v stik s kolegi iz Benečije. Med obširnejšimi članki je tudi prispevek Mirana Komaca o Zvezi izseljencev iz Furlanije-Juljske krajine.

V razdelku „Naši ljudje“ je govora o pokojnem mons. Angelu Cracini, kateremu je posvečen zapis Brede Pogorelec o pomenu starogorskega rokopa, ki ga je pokojnik prvi objavil, in o prav tako pokojnem čedajskem kiparju Darku, ki je v koledarju prisoten tudi s celostranskimi likovnimi vložki.

Zadnji razdelek, „Naša beseda“, prinaša vrsto literarnih sestavkov, ki so povečini zapisani v narečju. A.R.

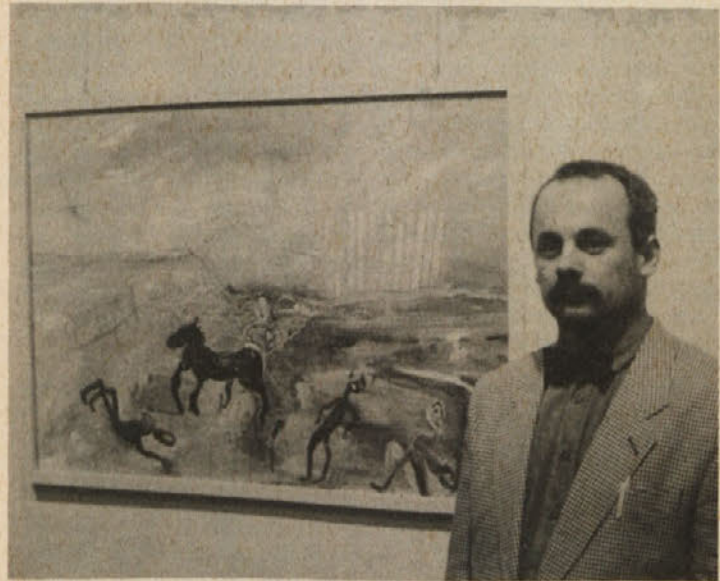
Na Radišah...

so začeli z vajami za naslednjo predstavo. To bo „Munde“ izpod peresa Felixa Mittererja. Tekst obravnava problem delavcev iz tujine, prav tako pa se dotika problemov delavca, ki v firmi ni več potreben, ker njegove moči počasi pešajo.

Domači režiser Nuži Wieser vidi v tekstu dovolj paralel v odnosih med manjšino in večino in meni, da bodo igralci to tudi natančno začutili.

Naj izdamo še skrivnost: „Munde“ nameravajo uprizoriti na prostem; morda se kdo še spominja, da je bila krstna predstava uprizorjena na vrhu gore.

Razstava Helmuta Blažaja

Veliko občinstva je bilo na vernisaži slik Šmihelčana Helmuta Blažaja. V Tinjah je razstavil žetev svojega dvajsetletnega dela; to je njegova že četrta samostojna razstava in deveta po vrsti.

Blažaj je samodidakt, osnovni problem njegovega likovnega ustvarjanja pa je človek. V vsaki sliki obravnava (povečini v toplih barvah) določen problem, pri čemer

sega tudi v mitologijo. Človekovo verovanje je eden teh problemov; Blažaj gleda nanj kot na edino oporo v življenju, pa najsi bo to vera v nadzemeljstvo ali pa v čisto navadne materialne dobrine.

Zanimiv je predvsem razpon slikarjevega zorenja, saj postaja predvsem v novejših delih vedno bolj abstrakten, zgoščen, zahtevnejši do samega sebe.

gospodu **Hanziju Serajniku** iz Svaten za rojstni dan;
gospodu **Francu Trunku** iz Žužalč za rojstni dan;
gospe **Matildi Steiner** iz Podhoma za 40. rojstni dan;
za osebne praznike članom društva upokojencev Pliberk: **Erni Paril** z Bistrice, **Jožefu Miklavčiču** iz Vogrč, **Janezu Milaču** z Blata, **Jožefi Kral** z Bistrice ter **Gretki Božič** in **Ančki Dlopt** iz Večne vasi;

**Slovenski
vestnik
čestita!**

gospe **Gertrud Hirm** iz Gorenč pri Šentradegundi za 88. rojstni dan;
za osebne praznike članom društva upokojencev Šentjakob: **Nanči Janežič**, **Johanni Koren** ter **Nanči Baumgartner** iz Šentjakoba, **Tereziji Falle** iz Podrožce, **Ivanu Živkoviču** iz Kotmar vasi in **Jožku Miklu** iz Spodnjih Borovij;
gospodu **Francu Oražetu** iz Sel za jubilejni rojstni dan;
za osebne praznike članom društva upokojencev v Selah: **Lenči Olip**, **Pepu Oraže-Hajničevemu** in **Albinu Olip-Čevhovemu**;
gospodu **Jožetu Pasterku** iz Kokij pri Dobri vasi za 58. rojstni dan in god;
gospe **Renati Pegrin** iz Kožentavre za rojstni dan;
gospe **Pepci Možina** z Doba pri Pliberku za 45. rojstni dan;
gospodu **Urharjevemu Albinu** iz Bač za 70. rojstni dan;
gospe **Ljudmili Sienčnik** iz Dobrle vasi za rojstni dan;
gospe **Barbi Sablatschan** iz Šmarjete v Rožu za 70. rojstni dan;
gospodu **Miheju Standmanu** iz Moščenice pri Bilčovsu za rojstni dan;
gospe **Francki Zgončevi** iz Vogrč za 60. rojstni dan;
gospodu **dipl. inž. Feliksua Wieserju** iz Celovca za rojstni dan.

gospe **Ursuli Unterberger** iz Šentruperta pri Velikovcu za rojstni dan;
gospodu **Foltiju Müllerju** iz Rut za osebni praznik;
gospodu **Jožiju Kaiserju** iz Šentkandolfa pri Kotmari vasi za 70. rojstni dan;
gospodu **Albinu Mautzu** s Sajde v Selah za god;
gospe **Pauli Županc** z Obirskega za 77. rojstni dan;
gospodu župniku **mag. Stanku Olipu** v Ločah za 40. rojstni dan;
za osebne praznike članom društva upokojencev Podjuna: **Jožetu Pasterku** iz Kokij, **Jožetu Hoblu** iz Pogreč in **Matildi Lintsche** iz Vijasc;
gospodu **Mirku Silanu** iz Sreji pri Škocijanu za 89. rojstni dan in god;
gospe **Hildegard Hobel** iz Horc za 33. rojstni dan;
gospe **Kunigunde Makovec** iz Vogrč za osebni praznik;
gospe **Matildi Wutte** iz Vesel pri Šentprimožu za 40. rojstni dan;
gospe **Mojci Kuess** iz Trabe sinj pri Kotmari vasi za okrogli življenjski jubilej;
gospe **Mariji Petek** iz Šentlipša za 70. rojstni dan;
gospodu **Hanziju Oražetu** iz Lepene za rojstni dan;
gospe **Eriki Sitter** iz Malčap za 56. rojstni dan;
gospodu **Dieterju Holzschuhu** iz Tinj za jubilejni rojstni dan;
gospodu **Albinu Maleju** na Kotu v Selah za rojstni dan in god;
gospodu **Jozu Wakounigu** iz Mlinč za 84. rojstni dan;
gospe **Majdi Hribernik** iz Zihpolj, ki je pred kratkim na graški univerzi promovirala za doktorja medicine;
gospe **Mici Smolle** iz Šmiklavža ob Dravi za 55. rojstni dan;
gospe **Mariji Kargl** iz Bač za rojstni dan;
gospe **Danici Letschart-Koschat** iz Podgorij za osebni praznik;
gospe **Katarini Ogris** iz Bilčovsa za osebni praznik. Ob tej priliki so jo obiskale žene in ji zaželele vse dobro ter se ji priskrbeno zahvalile za vso pomoč, ki jo nudi Zvezi slovenskih žena.

Za okrepitev centralne uprave
v Dobri vasi iščemo

**absolventa ali
absolventko**

trgovske akademije

Znanje slovenščine zaželeno. Če ste angažirani in želite delati v teamu, če hočete sodelovati v večjažočem se trgovskem podjetju, pošljite pismo prošnjo na naslov:
Rutar Center
v roke g. Andrea Rutar
Eisenkappler Straße 10
9141 Eberndorf/Dobrla vas
Telefon (042 36) 21 81-25

RUTAR
DOBRLA VAS · BELJAK · ŠENTVID
CENTER

Uspešni učenci glasbene šole – odličen uspeh Kristijana Filipiča

Letošnjega deželnega tekmovanja mladih glasbenikov Koroške, ki je bilo 25. in 26. februarja v deželnem konzervatoriju v Celovcu, se je udeležilo 76 posameznikov (na klavirju, vseh pihalih in trobilih, violini, violončelu, kitari in solopetju) in 10 pihalnih ter trobilnih ansamblov. Med njimi so tekmovali tudi trije učenci slovenske glasbene šole, ki so vsi dosegli lepo drugo nagrado.

To so: najmlajša Sonja Kramer, ki se uči prečno flavto šele dobro leto pri prof. Jasmini Pogačnik v Celovcu (bila je edina v I. a kategoriji), violinist Marjan Krištof iz Šentjakoba; šesto leto se uči pri prof. Nikoli Krstiču, II. nagrado je dosegel že na lanskem deželnem tekmovanju, in saksofonist Samo Wakounig iz Šentprimoža (uči se pri prof. Julijanu Burdziju in se ponaša že s I. nagrado z lanskega deželnega tekmovanja).

Žal je zaradi bolezni odpovedala Angelika Polesnig iz Vogrč, ki je na lanskem tekmovanju tudi že dobila I. nagrado. Angelika ima to sobo-

to, 13. marca, ponovno priliko, da se izkaže. Tekmovala bo kot edina predstavica slovenske glasbene šole na Koroškem) na predtekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije, ki bo ves marec potekalo v sedmih krajih Slovenije. Angelika bo tekmovala v Kamniku skupno z ostalimi saksofonisti in klarinetisti (do 15 let) iz vse Slovenije in zamejstva. Če bo uspešno prestala to preizkušnjo, se bo lahko udeležila državnega tekmovanja Slovenije, ki bo od 19. do 3. aprila v Velenju.

V Celovcu je na deželnem tekmovanju tekmoval tudi nekdanji učenec in sedanji učitelj na slovenski glasbeni šoli flavtist Kristijan Filipič. Odlično se je odrezal, kar dvakrat je dosegel I. nagrado: kot solist (11,4. točke) in v duu s kolegico Ronijak Silke z deželnega konzervatorija. Dobila sta najvišjo možno oceno (12,0 točk). Kristijan se bo udeležil zveznega tekmovanja mladih glasbenikov Avstrije, ki bo oktobra v Leobnu.

Lovro Sodja

Dunaj: predstavitev osnutka temeljnih pravic evropskih narodnih skupnosti

„Vsa dosedanja besedila, ki se tičejo mednarodne zaščite narodnih skupnosti v Evropi, ter podobne mednarodne pogodbe so pravzaprav bila narokovana s stališča državnih oziror, ne pa s stališča interesov in skrbi neposredno prizadetih, torej manjšin oz. narodnih skupnosti samih“, je v uvodnih besedah ob predstavitvi 42. zvezka zbirke „ethnos“ dejal njegov soizdajatelj univ. prof. dr. Christoph Pan. Prav to vrzel naj bi izpolnil pričujoči osnutek temeljnih pravic evropskih narodnih skupnosti, ki je sad več kot tri leta trajajočih diskusij v vrstah evropskih narodnih manjšin, zlasti pod pokroviteljstvom FUEV in dežele Južne Tirolske, ki sta ta prizadevanja gmotno in vsebinsko bistveno pospeševala in oblikovala.

Pričujoči osnutek je zasnovan kot dodatni protokol k Evropski konvenciji človekovih pravic in je bil dokončno odobren na 19. narodnostnem kongresu v Cottbusu 28. maja preteklega leta.

Dokument je končno „najmanjši imenovalec“, na katerega so se lahko zedinile vse evropske narodne skupnosti, je nadaljeval prof. Felix Ermacora kot drugi soizdajatelj imenovane zbirke; in prav uspeh zedinjevanja na najmanjši imenovalec nikakor ni samoumeven, saj so zahteve evropskih narodnih skupnosti do svojih držav pestre kot še komaj kdaj v evropski zgodovini in segajo od edine želje po priznanju obstoja tja do zahteve narodne samoodločbe. Če si predložimo to širino političnih predstav, postane uspeh skupnega osnutka za temeljne pravice narodnih skupin v Evropi, na katerem so se vse manjšine zedinile, šele prav razumljiv.

Na kočljivi mednarodno-pravni podlagi se avtorji osnutka trudijo podati definicijo pojma narodne skupnosti ter iz te potem izvesti pravice, ki ji gredo, neodvisno od vsakršne številčnosti količine; v drugem, interpretativnem delu, ki pa je prvemu, splošnemu delu po poudarku avtorjev enakov-

reden, gre za obrazložitev izvajanja temeljnih pravic narodnih skupnosti v posameznih državah.

Predstavitve zbirke na Dunaju se je udeležilo mnogo častnih gostov, zlasti tudi zastopnikov iz Južne Tirolske s predsednikom južnotirolske ljudske stranke Buggerjem ter predsednikom FUEV dr. Mitterdorferjem na čelu.

V imenu koroških Slovencev je dr. Reginald Vospernik spomnil na zasluge Slovencev pri oblikovanju manjšinskega prava že v medvojnem obdobju z nastopom dr. Vilfana pred Zvezo narodov v Ženevi in poudaril, da so se Slovenci tudi po drugi svetovni vojni že vedno našli v prvi vrsti na – kakor se je izrazil – „etno-politični fronti“ in tudi opozoril na zgledno rešitev manjšinskega vprašanja v Republiki Sloveniji. 42. zvezek zbirke „ethnos“ je izšel v dunajski založbi Braumüller in petjezični izdaji, in sicer v nemščini, angleščini, francoščini, italijanščini ter madžarščini.

**KIS in PUAČ vabita
na tečaj za biološko
kmetovanje**

**petek, 19. marec,
19.30 – Kaj pomeni v
biološkem kmeto-
vanju „kvaliteta“?**

**sobota, 20. marec,
do 9. do 15.30**

**od 9. do 12.00 ure
„Kakovost svinjske-
ga mesa“**

**13. do 15.30 ure
„Kakovost mleka,
žita in zelenjave“**

Referenta:

Rudolf Löschenkohl,
dipl. inž. W. Pirkhuber

**v gostilni Juenna v
Čepičah, Globasnica**

Razstava slikarja Giannija Borte

Mlada, še ne zelo znana galerija Via Nova daje v svojih predstavitvah prednost fur-lanskim umetnikom.

Gianni Borta, ki je v Italiji in tujini že uveljavljen in priznan slikar srednje generacije, je doma iz Vidma. V Celovcu razstavlja novejša dela (olja in sitotisk) na temo narave. Za svojo metaforo resnice si je izbral vrt in v slikah cvetja išče človeka. Oljate slike prekipevajo v sončnih, živih barvah in plastičnih namazih čopiča. Sam se uvršča med inter moderniste.

-m

**SLOVENSKI
VESTNIK**

**Specialna delavnica
za montažo special-
nih pekovskih peči
opravlja vsa popravi-
la in prezidave.**

**Vse informacije dobite
po telefonu
03/061/319016
ali pismeno na naslov:**

**Alojz Golinar
Celjska 25
61000 Ljubljana
Slovenija**

**Sporočam Vam,
da sem odprl**

**Odvetniško
pisarno**

**v Pliberku,
10.-Oktober- Platz 15
tel. 04235-2645,
fax 04235 – 3108**

**Pliberk, v marcu 1993
dr. Branko Perč**

**Koroška zveza
CARITAS**

išče sodelavce za duševno oskrbo po telefonu. Moški in ženske med 30. in 50. letom, ki se za to delo zanimajo, bodo izbrani po osebnih razgovorih, potem pa se bodo pol leta šolali za službo pri telefonu. Popolna anonimnost z jamčeno! Interesenti/ke naj se javijo na telefonsko štev. 0463/17 70

**Za Caritas:
Dr. Viktor Omelko**

Spet je vabila ARIHOVA PEČ – 15. pohod

V neenakem boju s Hitlerjevim „Volksewehrom“ – med njimi je bilo precej domačinov v visokih nacističnih funkcijah –, je 10. februarja 1945 osem partizanov iz Slovenije zgubilo življenje na „Ravenci“ pod Arihovo pečjo. To so bili: Mira Kmet-Andreja, Franja Markl-Breda, Cirila Kržišnik-Tona, Marija Živalčič-Mira, Ivan Kordež-Ivan, Ivan Bohinc-John, Franc Nogotaj-Rok in 16-letni kurir Rudi.

Mrtve partizane so zagrebli v površno izkopano jamo v Dravljah ob Dravi pri Šentjakobu, nato pa so jih po osvoboditvi jeseni leta 1945 po nalogu krajevnega odbora Osvobodilne fronte v Šentjakobu prekopali v skupni grob na šentjakobskem pokopališču.

Zgodovinska resnica je, da so žrtve izpod Arihove peči doprinesle v mednarodnem protifašističnem upor, pretresljiv krvav davek za osvoboditev izpod nacifašizma. Partizanski spomenik na šentjakobskem pokopališču, spominska plošča v koči Slovenskega planinskega društva na Bleščeči planini in križ na kraju tragedije blizu nekdanjega bunkerja spominjajo na hajko pod Arihovo pečjo.

Za Slovensko športno zvezo in Slovensko planinsko društvo v Celovcu ter za krajevno prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu je pohod na Arihovo peč že tradicionalno pomemben termin. Enako tudi za številne pohodnike – predvsem iz vrst planincev. Ti so se tudi letos odzvali iz raznih koncev in krajev Koroške in Slovenije. Največje skupine pa so prišle iz Celja, Jesenic, Kranja, Radovljice in Ljubljane ter Železne Kaple.

Podjunčani Arihovo peč med letom bolj redko obiskujemo, zato pa nam je tradicionalni spominski pohod že kar obvezen in prirasel k srcu. Nanj povabimo vsakič tudi prijatelje, ki te edine slovenske planinske postojanke še nikoli niso obiskali. Tako se nas je tudi

zadnjo nedeljo zjutraj zbralo 35 pohodnikov dobre volje, a tudi v precejšnjih dvomih, ker vreme (sneg) ni obetalo posebno lepega dneva. Kako smo se zmotili!

Po precej dolgi vožnji skozi Rož so nas na Čemernici prijazno pozdravljali znani organizatorji Danilo, Maja, Hanzl, Slavko, Martin, Pep in še drugi. Celo nebo se je razsvetlilo in veselo smo zakorakali po tolikrat nič preveč ledeni poti v hladno dopoldne. Malo nad bivšim bunkerjem in do koče pa je že spet močno naletavalo.

V strminah je bilo treba kar precej previdnosti, pa tudi naporov, s katerim smo iz mišic in kosti preganjali zimskega mačka. Za mnoge planince je ta pohod tudi pričetek treningov za poletne podvige.

Postanek pohodnikov ob križu, kjer so bili pobiti partizani...

Koča na Bleščeči planini seveda ni mogla sprejeti vseh pohodnikov. Komur je uspelo, se je sušil ob peči v topli izbi s svojo malico, kdor pa je imel s seboj suho srajco ali vsaj toplo bundo, se je zdravil z domačo medicino kar zunaj. Precej gneče je bilo okoli provizorične mize, kjer so nekateri Kapelčani delili prave domače dobrote (za vse pohodnike pa seveda 5-kilogramska šunka, hleb kruha in velika skleda krapov tudi ni bila dovolj). V kratki uri se je odprl celo pogled v dolino, kar je večina zamudila, ker je bilo skoraj premalo časa za pozdravljanje in pogovore s številnimi znanci in prijatelji z obeh strani meje.

Na povratku se nam je le uspelo ogniti najhujšemu ledu. Čisto brez padcev seveda ni šlo, nezgode pa ni bilo nobene in vsi smo zdravi prispeli v dolino. Nekateri so ocenili, da je bil tokrat pohod pravi zimski.

Pri Polancu je bilo družabno kot vsako leto. Iz čajnih kotlov in od žara s pečenicami je prijetno dišalo in pohodniki so se pridno krepčali. Šentjakobčani so stregli, muzikanta Egidij in Miha sta skrbela za vesele viže in petje, Celjani pa so za vse navzoče improvizirali celo večje slavje.

Organizatorji so povedali, da se je na letošnjem 15. pohodu na Arihovo peč prijavilo preko 470 udeležencev in da imajo v seznamu vseh dosedanjih pohodov preko 2700 ljudi (večkratna udeležba). Planinci Avta Celje so se letos kot skupina (102 pohodnika) udeležili že trinajstič.

Pa tudi mnogi posamezniki so se spet vpisali k vsakoletnim „zlatim“ pohodnikom.

Janko Malle se je udeležil vseh 15 pohodov, Miha Traunik pa je prejel zlato značko za 10-kratno udeležbo.

Zlato značko za pet poho-

dov so prejeli: Stanko Kofler, Janez Kramar, Florijan Nunič, Anton Urbanc, Janez Čelašek, Albin Rozman, Tone Ropret, Albin Žolgar, Drago Moderc, Branko Goldež, Marjan Prinčič in Rudi Bugar.

Prireditve sta se udeležila tu-

di Bogdan Mohar-Ston, preživeli borec, in predsednik ZSO dr. Marjan Sturm.

Vsem pomočnikom na prireditvi, predvsem pa Ropačevi družini oz. Polančevi hiši velja prisrčna zahvala!

T.M.

Egidij in Mihi sta zabavala pohodnike

Včasih je bilo strmo in spolzko

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglašila/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokoence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Od 4. do 14. marca	na kegljišču pri Juenni	Nagradno kegljanje v Čepičah Podelitev nagrad 14. 3. ob 20.00	
Petek, 12. 3. 19.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Festino – madrigalna komedija; Nastopa Hortus Musicus iz Celovca	SPD „Rož“
Petek, 12. 3. 19.30	pri Miklavžu v Bilčovsu	Dia-predavanje Andreja Štremfija in Marka Prezija: Vzpon na Menengutse – največji alpinisti-društvo čni dogodek leta 1992	Slovensko planinsko društvo
Sobota, 13. 3. 20.00	v ljudski šoli v Bilčovsu	5 let MoPZ „Vaščani pojo“ Sodelujejo: MoPZ SPD Bilka, Sängerrunde Ludmannsdorf, Frauentertzt Turnersee	Vaščani pojo
Sobota, 12. 3. 19.30	v farni dvorani v Šmihelu	A.Š. Drabosnjak: Komedija od zgubljeniga sina režija: Franci Končan	
Sobota, 13. 3. 16.00	Schweitzerhaus Garnison, 9 na Dunaju	Okrogla miza – diskusija Možnosti dialoga v bivši Jugoslaviji	
Sobota, 13. 3. 19.30	v kulturnem domu v Šentprimozu	Koncert „Od Pliberka do Traberka“	
Nedelja, 14. 3. 14.30	v farni dvorani v Šmihelu	A. Š. Drabosnjak: Komedija od zgubljeniga sina režija: Franci Končan	
Četrtek, 18. 3. 19.30	v gostilni Motschulablick na Suhi	Večer ljudskih pesmi „Vsaka vas ima svoj glas“ predstavitve kasete in brošure	Ljudski pevci, KKZ
Petek, in sobota 19. 3. 20. 3.	pri Juenni v Čepičah	Kaj pomeni v biološkem kmetovanju „kvaliteta“? seminar (v petek ob 19.30, v soboto od 9.00 do 15.30)	
Nedelja, 21. 3. 16.00	pri Florjanu v Vogrčah	Začetek plesnega tečaja za začetnike in začetek nadaljevalnega tečaja; prijave po tel. 04235/2842 ali pisno na SPD Edinost v Pliberku	
Sreda, 24. 3. 19.30	v domu v Tinjah	Predstavitve knjige „Slovenski narodni vzpon“ Narodna politika 1768 – 1992; avtor dr. Janko Prunk	
Petek, 26. 3. 20.00	v klubu KSŠŠ na Dunaju Monscheing. 11	Miha Dolinšek in KDZ – fotografije; vernisaža zatem PUNTOvsko praznovanje	
Sobota, 27. 3. od 15.00 do 19.00	v gostilni Dobemig na Reki pri Šentjakobu	Možnosti občinski politike – vodi dr. Karl Staudinger	

RAZSTAVE

TINJE

– Dom v Tinjah – Razstave del Helmuta Blažaja

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Razstava del Gustava Januša

Vrba

– Casineum – odprtje razstave del Franza Probstja v četrtek, 4. marca ob 19.30 v Zimskem vrtu Casina (do 19. 3.)

ŠENTJAKOB

– Zadruga-Café – razstava slik Jakoba Wüsterja (do 24. 4.)

DUNAJ

– Klub KSŠŠ, Mondscheingasse 11 – Mara Schaffer – akvareli in risbe

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

Sreda, 10. 3. Glasbena sredi
Večerna 21.05 – 22.00 „Koroška poje“

18.10–19.00

Četrtek, 11. 3. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 12. 3. Zvočno pismo

Sobota, 13. 3. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 14. 3.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel (žpk. M. Cvetko)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 15. 3. Katoliška mladina – med duhovno prenovo in družbenimi trendi

Torek, 16. 3. Lepote velike praznine: Sahara. Z avtomobilom skozi puščavo in goščavo (potopis)

Sreda, 17. 3. Glasbena sredi

OBZORNİK

Srbska blokada plovbe po Donavi

BUKAREŠTA. V petek je Bukarešto obiskal predsednik samozvane ZR Jugoslavije Dobrica Ćosić. Poglavitna tema razgovorov z romunskim predsednikom Iliescu je bila razrešitev zapleta zaradi srbske blokade plovbe po Donavi. Ker so romunske oblasti v smislu izvajanja trgovinskega embarga proti Srbiji prepovedale plovbo, je kar 16 srbskih ladij na romunski strani zaustavilo

vsakršno plovbo po tej reki. Romunija in Bolgarija, ki ju deli mejna reka Donava sta zaradi srbskega pritiska, izsiljevanja in groženj posadk srbskih ladij v hudih težavah, želita si večje mednarodne pomoči pri izvajanju ukrepov Varnostnega sveta, saj se ne bi radi zapletli v vojaški konflikt s Srbijo, ki bi lahko imel širše razsežnosti.

J.R.

Srbsko orožje za Somalijo

WASHINGTON. Kljub izredno veliki potrošnji orožja in streliva pa imajo Srbi, kot kaže, orožja na pretek, celo dovolj za prodajo. Ameriško zunanje ministrstvo je namreč sporočilo, da so na sledi ladij, ki prevažajo srbsko orožje v Somalijo. Umazan posel opravlja grška

ladja s spremenjenim imenom, tovor pa naj bi odložila v neki kenijski luki, od koder naj bi ga tovorili za nadaljevanje državlanske vojne v Somaliji. Američani sumijo, da sta tak prevoz doslej opravili že dve drugi preimenovani grški ladji.

Hrvatje: Slovenija je nezrela

ZAGREB. Podpredsednik hrvaškega sabora dr. Žarko Domljan je svoje poglede na Slovenijo razložil takole: Slovenija je mlada država in se vede kot kakšen pubertetnik, ki se ne briga za bonton in državniško vedenje. Hrvaška pa je ena najstarejših držav v Evropi, čeprav ima šele mlado samostojnost. Nepredvidne in prenaplne izjave slovenskih politikov da ne kažejo politične zrelosti, z novim zunanjim ministrom v Sloveniji pa je

upanje, da se bodo odnosi med državama izboljšali. Slovenske napake pa bodo velikodušno – kot starejši – oprostili. Pravijo, da je Hrvaška bila država že takrat, ko so po New Yorku še skakale koze, zato so hrvaški politiki tudi modrejši od ameriških. Torej Slovenija naj bi se zgledovala po Hrvaški, imela eno samo stranko na oblasti, v državi le en narod in enega vodjo. Hvala bogu, tako daleč Slovenija še ni.

Kučan na obisku pri Mitterrandu

V ponedeljek in torek je slovenski predsednik Milan Kučan na povabilo francoskega predsednika Francois Mitteranda uradno obiskal Francijo. Pred odhodom je v svoji izjavi podčrtal velik pomen sodelovanja s Francijo, ki je ena od vodilnih držav evropske integracije in lahko Sloveniji v veliki meri pomaga pri njenem vključevanju v Evropo. Za Francoze pa je slovenski predsednik dragocen sogovorec in razlagalec mednarodnih odnosov na Balkanu. Za Slovenijo je Francija tretji najmočnejši trgovinski partner, v medsebojni menjavi pa ima

pomembno vlogo prav avtomobilska industrija s kooperacijskimi pogodbami z IMV v Novem mestu (Renault) in Cimosom v Kopru (Citroen). V času dvodnevnega obiska je Milan Kučan podpisal tudi Pariško listino o evropski varnosti in sodelovanju.

Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije sporoča

Veljavnost potnih listov

Rdeči potni listi, ki so bili nekoč izdani v R Sloveniji, ko je bila še sestavni del SFRJ, ne veljajo več, tako da tudi tujci, ki so dobili v Sloveniji potni list, teh ne morejo več uporabljati. Izjema je samo v primeru za

1. osebe, ki se po prvem in drugem odstavku 81. čl. Zakona o tujcih izenačujejo z državljani Republike Slovenije,
2. tujce, ki imajo v Republiki Sloveniji urejen status tujca in imajo v tem potnem listu vtisnjen žig (stalno ali začasno prebivanje ali delovni oz. poslovni vizum), vendar le do 25. 6. 1993.

Veljavnost potnih listov državljanov BiH in ZRJ

Organi za notranje zadeve Republike Slovenije bodo v vseh postopkih priznavali državljanom BiH naslednje potne liste:

- a) potne liste (rdeče), izdane v BiH;
 - b) potne liste, ki jih izdajajo predstavništva bivše SFRJ v tujini z oznako BiH, v katerih pa ni vpisana Zvezna republika Jugoslavija;
 - c) nove potne liste države BiH, ki jih izdaja veleposlaništvo Republike BiH na Dunaju, kmalu pa jih bo začel izdajati konzularni urad BiH v Zagrebu;
 - d) potne liste (rdeče) slovenske verzije v skladu s 1. in 2. točko;
- Ta določila objavljamo na prošnjo generalnega konzulata Republike Slovenije v Celovcu.

JAVNA DVOJEZIČNA LJUDSKA ŠOLA
Ebentaler Str. 24 · 9020 Klagenfurt

VPIS

v vse razrede Javne dvojezične ljudske šole
za šolsko leto 1993/94

13. marca 1993 od 8. do 12. ure

Prinesite s seboj:

- rojstni list otroka
 - potrdilo o državljanstvu staršev ali otroka
- Javna dvojezična ljudska šola v Celovcu posreduje otrokom dobro osnovno izobrazbo v slovenščini in nemščini. Poleg tega je možna prijava k neobveznim uram:
- zborovsko petje
 - instrumentalna glasba (ORFF-instrumenti)
 - gledališka igra
 - telovadba
 - italijanščina

Šola je v neposredni bližini Mladinskega doma in Slovenske gimnazije.

Mladinski dom dodatno nudi:

- varstvo za Vašega otroka
- glasbeno izobrazbo v okviru Glasbene šole
- sodelovanje v lutkovni skupini

Podrobnejše informacije dobite pri vodstvu
(Tel. 537-411)

Brigita Hambrusch, l.r., ravnateljica

TRIBUNA BRALCEV

Lichtermeer – Universale Nacht!

In der Gegenwart zeigt sich ein schöner Einklang zwischen Vernunft und Phantasie: „Das Lichtermeer gegen Rassismus und Fremdenfeindlichkeit.“ Es war eine Beleuchtung der Metropolen-Finsternis, ein Riesenschein Seeleneuphorie am Vorabend einer hereinbrechenden neuen Zeit. Kommt jetzt die Universale Nacht?

Das friedliche Miteinander im Kerzenschein, Anlaß romantisierender Stimmen von Mit-Menschlichkeit zu sprechen, wo der Mensch noch nicht sein kann.

„Wir nennen uns Menschen – warten wir noch damit!“ Ist das Lichtermeer stark genug, die „weit auseinanderklaffende Schere zwischen privatem Wohlstand und gesellschaftlicher Armut zu schließen?“ Kann das Pflaster der Ungleichheit unter uns weggerissen, der Strand-Demokratie freigelegt werden?

Als Strahlenglanz „über der sinkenden Erzeugung von Gemeineigentum“, über der Gewaltförmigkeit des Systems, die sich in Arbeitslosigkeit, selbstzerstörerischer Konkurrenz, Lohn- und Leistungsdruck manifestiert, ist das Lichtermeer wohl zu schön, um dem Menschen Bahn zu brechen.

Arbeit ist zu schaffen, „in-

dem wir die Hälfte der Arbeitsemigranten, Arbeitsemigrantinnen mit polizeistatistischer Polizeibefugnis wegschicken/abschieben, heißt die Devise bar jeglicher Menschlichkeit.“

Wenn das geschehen ist, bleiben die Probleme „Arbeitslosigkeit, Verdrängungswettbewerb, Lohn- und Schwarzarbeit“ als Bestandteil des Systems aber weiter bestehen. Dafür erleben viele inländische Arbeitskräfte einen kollektiven Abstieg in sekundäre Positionen und in Niedriglohnbereiche am Arbeitsmarkt. Entspricht ein derartiger Rückschritt den Bedürfnissen der Menschen des angehenden 21. Jahrhunderts? Nein!

Nur durch faire und gleiche Chancen am Arbeitsmarkt (freie Wahl des Arbeitsplatzes, Arbeitsvermittlung entsprechend den Fähigkeiten und Neigungen anstatt restriktive Verwaltung von Arbeitslosen) in Bildung und Ausbildung, können inhumane Ungleichheit und Diskriminierung ernsthaft beseitigt werden. Darin bedarf es des „Ozean des Wissen“ um das spürbar Verbindende unter den Menschen: Solidarität, bereit das Ziel, die Gleichberechtigung in der Demokratie zu verankern.

Reinhold Steindorfer

Iz ženskega vidika

„Dobri“ in „slabi“ Slovenci

piše Štefka Vavti

Že v otroštvu smo se naučili razlikovati, kdo je naš prijatelj, kdo nasprotnik, kateri so „ta dobri“ in kateri „ta slabi“. Kar pa smo se naučili, to velja! Zato se tudi danes še poslužujemo psihološkega fenomena črno-belega risanja: razlikujemo, da je ta ali oni človek na vasi „dober“ Slovenec, drugi da je Nemec (kar tudi ni slabo), tretji pa, da je nemčur, sicer še slovenskega rodu, vendar v procesu narodnostnega odtujevanja ali pa celo preusmeritve. Zanj smo že od nekdaj obsojali, češ da je izdajalec, janičar.

Pa tudi Slovence kaj radi delimo v „dobre“ in v „slabe“. V koš dobrih hitro zmečemo vse tiste, ki jih redno srečavamo na slovenskih prireditvah, ki so politično in kulturno angažirani, ki prijavijo svoje otroke k dvojezičnemu pouku in podobno. Za „slabe“ pa imamo največkrat tiste, ki zagovarjajo kakšno srednjo pot, za katere je v ospredju dobro sožitje med obema narodnostma; pa tudi tiste, ki ne zahajajo le na slovenske prireditve, temveč tudi na prireditve nemškogovorečih sodeželanov, tiste ki vzgajajo svoje otroke dvojezično in ki jih iz tega ali onega razloga ne pošljejo na slovensko gimnazijo ali pa jih spet odjavijo itd.

Pri tem seveda ne vprašamo, kaj je vzrok za to, in še manj upoštevamo okoliščine, v katerih prizadeti človek živi. Vse kaže, da smo že zdavnaj zgubili sposobnost (ali pa je sploh nismo imeli?), da si kritično ogledamo tako imenovane „slovenske strukture“, predvsem tudi tisto, kar je v njih slabega. Laže je zmetati v koš „slabih Slovencev“ vse tiste, ki so se tem strukturam odtujili, kot pa samokritično vprašati, kaj jih je tako daleč privedlo in kaj je „pri nas“ narobe.

Tako projiciramo vse, kar je slabega, v drugega, v tako imenovanega „sovražnika“, da si le sami ohranimo čisto obleko in da se imamo tudi v bodoče lahko za „ta dobre“. Kritične pripombe pa pometamo pod preproge, tako da jih pri političnih in drugih odločitvah ni treba upoštevati. Sami vase zagledani obsojamo vse tiste, ki so drugačni, vse tiste, ki se v naših slovenskih strukturah ne počutijo več doma, pri tem pa pozabljamo in zanemarjamo dejstvo, da smo tega ali onega, to ali ono, prav z našim ravnanjem izrinili iz naših vrst.

Jezik je duša

JANKO MESSNER

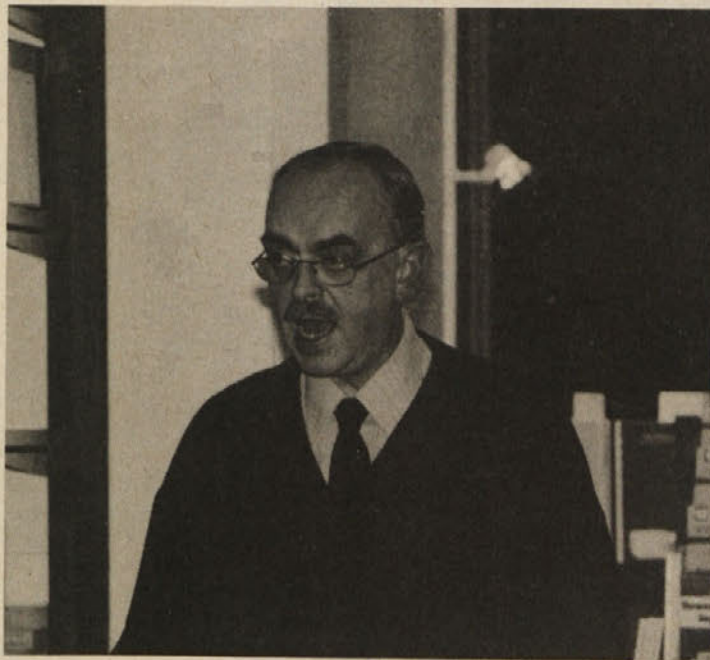
Veselje nad predsednikovo slovenščino?

Še četrto jezikovnih cvetk, z vrta predsednika KKZ (Nedelja, 14. 2. 1993): „Nad direktorjem, ki ponuja zanimiv repertoar in je tudi gospodarsko uspešen, bi moral imeti vsak delodajalec pravo veselje. in vendar se vedno znova dogajajo nenavadne stvari o k o l i našega gledališča.“ V Dobu še dandanašnji kmetje tako govorijo: Ker sin nima veselja do dela, oče nima veselja z njim. otroci in naši poklicni Slovenci – nimajo veselja do branja ali z a branje ali z branjem slovenskih knjig, zato tako neusmiljeno mrcvarijo svoj materin in očetov jezik! Kdo bi imel s takšnimi veselje, ki sedajo direktorju na glavo, pa se tam (nad njim) hudujejo, da jim ne ustvarja veselja? In ki podijo nekakšne nenavadne stvari o k o l i njegovega gledališča. Ta beseda je lahko prislov (okoli hoditi, okoli govoriti...), lahko predlog: otroci skačejo okoli snežaka, prišla bo okoli božiča ipd. V prenesenem pomenu te besede pa tičijo pasti: Uporabna je samo, kadar je povezana z glagolom v r t e t i s e, s u k a t i s e o k o l i česa. Tako se nas eden, ki jezikovno pretresa pisanje naših tednikov, kar naprej vrti okoli lenomiselnosti domišljavosti nekih naših piscev in govorcev – brez upa zmage. Seveda se nenavadne stvari ne dogajajo okoli našega gledališča, ampak se dogajajo v njem ali z njim. Okoli celovškega gledališča vohljajo kvečjemu kaki magistratni „redarji“ za kakimi nesrečnimi parkirniki.

Tretja jezikovna okornost je v stavku: „Ko je bil imenovan za novega intendanta, smo imeli upanje, da se odpirajo nove možnosti za slovensko gledališče na Koroškem.“ Saj si tudi nemški stilisti prizadevajo za glagolsko izražanje (namesto Hoffnung haben – hoffen), kaj še slovenski! Noben Slovenec na vasi ne reče: „smo imeli upanje“, razen da ga je – beročega takšno tujerodno pisanje – že pokvaril kateri naših „akademiških“ izobražencev!

In še njegovo četrto cvetko si oglejmo: „Pri naslednjem srečanju ... je stvar na žalost zgledala že bistveno drugače.“ Da, je že hudič, kadar so ljudje slepi, namesto njih pa gledajo stvari: lepo po nemško „ven iz komentarja“ kukajo – schauen aus! Tudi v tem primeru prisluhnimo jeziku med kmeti: Pri naslednjem srečanju je bila stvar na žalost že čisto drugačna.

(Predsednikova slovenščina pa, zelo se bojim, nikoli ne bo drugačna. Bo zmeraj kvečjemu „zadostna“ – po merilih, ki jih je uporabljal nas eden v gimnaziji za Slovence.)

Trkanje na vest

Samosvoj in neizprosen je Peter Paul Wiplinger. V Deželni knjigarni/Landesbuchhandlung je na povabilo literarnega krožka celovške univerze bral svoje nove pesmi. Koroškimi Slovincem dobro znanega avtorja – Wiplinger je fotograf in angažiran pesnik – je poslušalcem v uvodu predstavil dr. Alois Brandstätter.

Zeichen des Lebens – znaki življenja je Wiplinger poimenoval svojo liriko zadnjih dveh let. Njegove pesmi so v stilu časa, ki ne dopušča postmodernih okraskov. Kot ostro rezilo padajo verzi in besede trgajo z

nas še zadnje plasti ravnodušnosti.

Predmetnost pesmi je življenje, tu in danes. problemi so številni: varstvo okolja, ekstremizmi, laži, vojna v Bosni. Pesimizem je očiten. Wiplinger ni strog samo do sebe, neizprosen je tudi do poslušalca. Pritegnil je pozornost publike in napetost ni popustila niti po končanem branju. Vse je bilo jasno opredeljeno – odveč vsako vprašanje.

„Zgodovina nikoli ne zmagaja,“ je njegovo sporočilo, „verjetno tudi dobro v človeku ne.“

-m

Zadnja tekma za pokal Obir

Z zadnjo tekmo, ki jo je organiziralo Slovensko prosvetno društvo Zarja, se je končalo letošnje tekmovalništvo za pokal Obir. Tokrat je zaradi pomanjknja snega odpadla tekma na Obirskem. Največ (77) udeležencev so našli na tretji, najmanj (32) pa

na drugi tekmi v Šmarjeti. Za drugo leto si želijo organizatorji še več udeležencev, saj je to tekmovalništvo, kjer lahko sodeluje vsakdo, star ali mlad, ker proge niso zahtevne ali nevarne.

V končni uvrstitvi so tekmovalci, ki so sodelovali na vseh treh tekmah:

Šolarke I: 1. Sabina Žura, 2. Manuela Jung, 3. Anika Netschmer; **Šolarji I:** 1. Dominik Rozman, 2. Michael Žura; **Šolarke II:** 1. Nataša Netschmer; **Starostna ženske:** 1. Rozi Kogoj; **Seniorji I:** 1. Karl Trauttschig, 2. Miha Travnik; **Seniorji II:** 1. Rudi Čertov, 2. Josef Jung, 3. Toni Kogoj;

Splošna moški: 1. Walter Žura, 2. Valentin Žura, 3. Flori Hribernik, 4. Drago Haderlap.

Wiegele šesti v Chamonixu

Na tekmi v smučarskih skokih za Evropski pokal v nedeljo v francoskem Chamonixu je Zahomčan Franci Wiegele dosegel odlično šesto mesto.

Drugi zahomški skakalec Thomas Kuglitsch pa je tekmoval v avstrijski ekipi na svetovnem mladinskem prvenstvu v Harakovu na Češkem. Skupinsko so osvojili srebro, Thomas pa je med posamezniki dosegel 20. mesto.

V Vrbi je bilo 28. febr. zaključno tekmovalništvo za pokal industrije. Nastopili so tudi mladi Zahomčani. Na 18-metrski skakalnici je Marko Goddec pri mlajših otrocih osvojil 4. mesto, pri starejših otrocih pa je bil Hanzi Millonig najboljši.

Na 30-metrski skakalnici je bil mladi Millonig v svojem razredu peti, med starejšimi šolarji pa je Florian Riefenthaler dosegel 1. mesto in postal tudi skupni zmagovalac šolarske skupine. Od Zahomčanov se je na četrto mesto uvrstil še Werner Müller.

Športna sekcija
SPD „Zarja“ vabi
na tekmovalništvo

s „klumpa“
(Klumpenrennen)

v soboto, 13. 3. 1993
ob 14.00 v Lepeni
pri Železni Kapli.

Tekmovalništvo šteje
tudi za rekreacijski
deseterboj.

„Naslov avstrijskega nogometnega prvaka bo osvojil FC W. Innsbruck“

Minuli konec tedna naj bi se začelo nogometno prvenstvo v prvi in drugi avstrijski zvezni ligi. Vendar pa je sneg preprečil uspešen začetek. Mnogo smo slišali o pripravah raznih klubov. V središču pozornosti pa je bil tudi FC Wacker Innsbruck, kjer si je mesto prvega vratarja utrdil nekdanji SAK vratar Milan Oraže. Ne samo, da je trener Branko Elsner iz zdravstvenih razlogov oddal mesto trenerja, ampak tudi to, da so brez pravega sponzorja, spravlja klub v precejšnje težave.

Poklicali smo Milana Oražeta in ga vprašali,

kako je bilo s pripravami na vigredno sezono in kaj meni o omenjenih težavah.

Oraže: „10 dni smo bili na pripravah na Portugalskem, kjer smo zelo intenzivno trenirali, tako da ni bilo časa za ogled tamkajšnjih znamenitosti. Nato smo se odpeljali v Nemčijo v Porurje, kjer smo bili pet dni. Priprave so bile optimalne, v pravih tekмах pa smo se tudi dobro odrezali, saj nobene nismo izgubili.“

Na pripravah z nami je bil tudi še naš trener Branko Elsner, ki je že pred odhodom imel ope-

racijo na hrbtenici, ko pa smo se vrnili, je moral ponovno pod nož. Ko nam je pred kratkim sporočil svojo odločitev, smo bili seveda vsi presenečeni, vendar življenje gre naprej.

Kar se tiče finančnih problemov, je že res, da bo s tem, da nas je zapustil glavni sponzor Swarovski, izostal precejšen del denarja, vendar do konca sezone ne vidim večjih problemov. Zame tudi pozneje ne bo kakih sprememb, ker imam pogodbo za dve leti, za tiste, ki pa imajo pogodbe samo za to leto, bomo pa šele potem videli, kaj bo z njimi.“

Kaj praviš na to, da je Friedl Konzilia (nekdanji vratar avstrijske reprezentance) o Tebi dejal, da si „le“ vratarski talent?

„Vsak ima pač svoje mnenje. Mu bom moral pač pokazati, da nisem le talent, ampak že pravi vratar.“

Kdo bo postal avstrijski nogometni prvak?

Naslov avstrijskega nogometnega prvaka pa bomo letos pripeljali na Tirolsko.

Hvala za pogovor in mnogo uspeha!

Eda Velik

Kariera: Milan Oraže

Prepričljiv nastop selskih smučarjev

Med mladimi smučarji

Bilčovs

Bilčovščani so imeli svoje občinsko prvenstvo v veleslalomu na Simonhöhe, je sodelovalo nad 70 tekmovalcev. Bilo je veliko tekmovalnega duha, najboljši so dobili lepe nagrade, slavlje pri Miklavžu pa prijetno in zgledno dvojezično.

Najboljši dneva je bil Joži Partl, pri dekletih

12-letna Brigitte Esel, ki je samo za stotinko sekunde prekosila Tatjano Zablatnik. Birgit Filipič se tega tekmovalništva ni mogla udeležiti, ker je bila na tekmi na Nižjem Avstrijskem.

Rezultati:

Mo. otroci I/deklice: 1. Nadja Kuess; **ml. otroci I/dečki:** 1. Michael Sa-

blatnik; **otroci I/deklice:** 1. Breda Boštjančič; **otroci I/dečki:** 1. Markus Maierhofer; **otroci II/deklice:** 1. Breda Zablatnik; **otroci II/dečki:** 1. Alexander Schönlieb; **šolarke I:** Brigitte Esel; **šolarji I:** 1. Matija Schellander; **šolarke II:** 1. Tatjana Zablatnik; **šolarji II:** 1. Dominik Kropiunik; **mladina/dekleta:** 1. Barbara Sablatnik; **mladina/fantje:** 1. Danijel Durnik; **ženske I:** Elfi Sablatnik; **ženske II:** 1. Anita Glantschnig; **seniorji:** 1. Gusti Zablatnik; **splošna:** Joži Partl.

Šentjanž

Tri dekleta iz Šentjanža so bila na tekmovalništvu v Nižji Avstriji: Birgit Filipič, Silvana Oraže in Marion Maloveršnik so tekmovali v slalomu v Unterbergu in Lilienfeldu. Prvega dne je Silvana Oraže dosegla drugo mesto, Marion Maloveršnik pa tretje, drugi dan pa je bil prav tako uspešen, saj je bila Birgit Filipič druga, Marion pa tretja, vse tri pa so dobile odlične ÖSV točke.

Šolarji so na Klippitzthörlu tekmovali v finalu za Raiffeisen-Cup. Šentjanščana Andrea Krušcitz in Martin Sleik sta dosegla 4. oz. 5. mesto, drugi dan pa je bila Birgitte Esel 4.

Sakovci so se vrnili iz daljnje Makedonije

Pretekli teden so igralci SAK skupno z nekaterimi odborniki in predstavniki glavnega sponzorja preživeli v bližini Skopja, kjer so imeli na razpolago igrišča v Kavadarcih. O prvovrstnih pogojih, o katerih so govorili prej, na kraju samem ni bilo možno govoriti. K temu je prispevalo še slabo vreme in nezadovoljive prostorske razmere, na katere pa so se igralci kmalu prilagodili.

Tonči Blajs o vtisih s priprav: „Žal smo imeli prav zaradi snega in slabega vremena slabe pogoje za trening. Tudi od hotela smo si več pričakovali, ker smo pač nava-

jeni na boljše razmere. Vendar smo vse to nekaako prestali, ker se nam zdi bolj važno, da smo igrali tri zelo zahtevne tekme in da smo se zelo dobro odrezali. Tako zahtevnih pripravljalnih tekem doma ne bi imeli. Mednarodni turnir je bil za nas edinstvena stvar, saj smo igrali pred 5000 gledalci.“

Reči moram tudi, da je med igralci vladalo izvrstno vzdušje, tako da smo kljub vsemu odnesli dobre vtise s teh priprav. Edino Erwin Galo se je laže poškodoval, sicer pa smo se – po letalski nesreči blizu Skopja dan pred našim poletom vrnili vsi zdravi in veseli.“

Rožanska smučarska društva so letos organizirala tekmovalništvo za Rožanski otroški pokal. Peta in zaključna tekma je bila v nedeljo v Podnu. Tam so predvsem selski smučarji pokazali, da se je obrestovalo izvrstno delo trenerjev Lidije in Edija Oražeta. V štirih skupinah so zabeležili tri zmage in tri druga mesta!

Edi Oraže o ideji otroškega pokala: „V glavnem nam je zadnja leta manjkala zdrava konkurenca med posameznimi društvi. Letos nam je uspelo tekmovalce posebno motivirati in s tem se je dvignil tudi nivo tekmovalništva. Da pa smo imeli s smučarji DSG Se-le take uspehe, pa je seveda tudi zasluga požrtvovalnih odbornikov in staršev. Z Lidijo sva tako imela idealne pogoje za najino delo z otroki.“

Rezultati zadnje tekme:

Otroci I, dekleta: 1. Annemarie Ogris (Sele), 2. Melanie Dovjak (Sele), 3. Isabell Sablatnik (Šentjanž);

Otroci I, fantje: 1. Peter Oraže (Sele), 2. Josef Durnik (Rož) in Norbert Juh (Borovlje);

Otroci II, dekleta: 1. Catrin Rust (Šentjanž), 2. Katrin Röttig (Borovlje), 3. Christne Michenthaler (Borovlje);

Otroci II, fantje: 1. Marko Roblek (Sele), 2. Friedrich Mak (Sele), 3. Peter Erjautz (Borovlje).

Končni rezultati:

Otroci I, dekleta: 1. Annemarie Ogris (Sele), 2. Melanie Dovjak (Sele) **fantje:** 1. Josef Durnik (Rož), 2. Peter Oraže (Sele);

Otroci II, dekleta: 1. Christne Michenthaler (Borovlje), 2. Carina Laussegger (Borovlje), 3.

Katrin Röttig (Borovlje); **fantje:** 1. Marko Roblek (Sele), 2. Friedrich Mak (Sele), 3. Mario Plasch (Rož).

V skupnem seštevku pa se je športni klub Borovlje uvrstil na prvo mesto (in to predvsem zaradi večjega števila udeležencev), izvrstno drugo je postalo moštvo DSG Sele, tretji so bili smučarji SC Roža, četrti Šentjanščani, peti pa Šmarječani.

Marko Roblek, najhitrejši dneva in zmagovalac v svoji skupini.